

Hiszek egy istenben, hiszek egy hazában.
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország fellamadásában. Amen.

Ára: 10 fillér.

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSEG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJEL 10-TŐL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETESI ÁRAK:
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGÓ, FÉL
ÉVRE 15 PENGÓ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 21.) 1940. SZEPTEMBER 11., SZERDA

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVI. ÉVFOLYAM, 206. SZÁM

MA VONULUNK BE KINCSES KOLOZSVÁRRA

Bánffyhyunad minden képzeletet felülmuló lelkesedéssel fogadta a magyar honvédeket Marosvásárhely hazatért -- Vasárnap országosan megünneplik Kolozsvár visszatérését
A román miniszterelnök 11 tábornoit kitaszított a hadseregből

Több mint 9 óras légiriadó volt Londonban, melynek kikötőnegyede lángokban áll
Teleki Pál miniszterelnök a helyszínen tanulmányozta Erdély legfontosabb problémáit

Ma ismét nagyot dobban Erdély szíve. Fővárosába, a kincses Kolozsvárra vonul be Horthy katonája, hogy lelkes indulót zengve adja tudtul Mátyás királyunk városának: eljött a várva-várt pillanat. Kolozsvár újra magyar! Eljött az az idő, mikor ezer és ezer ajak énekelheti nem azt, hogy „Lesz még kikelet Kolozsvár felett”, hanem a menetelő honvédekkel együtt: „Már semerre sincs átkozott bilincs. Énekeljétek, völgyek és hegyek!”

Igen, Kolozsvár is ledobja ma húszéves bilincsét, hogy szabadon teljesíthesse szent hivatását: továbbítsa a magyar lélek, a magyar kultúra minden hangját a távoli székely hegyek felé, legyen Erdélynek anyagiakban és szellemiekben egyaránt hatalmas képviselője, szabad szószólója, igazi szíve, legyen hazánknak büszke ékköve, mint régen volt.

A honvédség a kitűzött menetcélokot elérte

Hivatalos jelentés: A Honvédezők Főnöke 1940. szeptember 10-én kilenc órakor közli:

A mai nap folyamán megszállásra kerülő területre csapatunk az előnyomulást hét órakor megkezdte.

Bánffyhyunad, szeptember 10. — Honvédsapatunk ma szállják meg a visszaszerzett erdélyi területek hatodik részét. Északról dél felé a gyergyói medencébe vonul a honvédség a Székelyföldre és birtokába veszi a következő nagyobb helységeket: Bonchida, Vasas-Szentgöthárd, Mezőbánd, Marosvásárhely, Szováta, Parajd, Korond, Gyergyószentmiklós, Mezőhavas, Sáromberke, Ditró, Maroshévíz, Borszék.

Hivatalos jelentés: A Honvéde-

Honvédeink bevonultak Bánffyhyunadra

Bánffyhyunad, szeptember 10. — (Magyar Távirati Iroda.) A Körös völgyében előre nyomuló hadsereg csapatai hétfőn Erdély egyik virágos kertjébe jutottak. Bevonultak Kalotaszeg vidékére, ahol mintegy 40 ezer magyar él elszigetelten, a román többségű községek között. Kalotaszeg központjában.

Bánffyhyunadon a magyar honvédeket minden képzeletet felülmuló és színnel nem akaró lelkesedéssel fogadták.

Bánffyhyunad lakossága a kora reggeli óráktól kezdve talpon volt. Hatalmas diadalkaput állított fel a nagyközség határában és a kalotaszegi községek legényeiből összeállított lovashandérium is itt helyezkedett el. A diadalkaputól egészen a főtérig, sűrű sorokban sorfalat állt Kalotaszeg népe színpompás régi eredetű, gyönyörű magyar viseletében. A kalotaszegi községek küldöttségei megfakult zászlók alatt érkeztek. Ezekre a zászlókra még nagyapáik esküdtek fel és most a román

zérkar Főnöke közli 1940. szeptember 10-én 20 órakor:

Csapatunk a mai napra kitűzött menetcélokot — általában Magyarbörgő, Válaszút, Bonchida, St. Gotthard vonalát keleten a bécsi döntésnek megfelelő határt: Mezőbánd, Nyárád, Balavásárnál, továbbá a Kis és Nagykükküllő közti hegyvonulatot, a Gyergyói medencét és a Békás szoros tervszerűen a lakosság nagy lelkesedése közepette elérte.

Szeptember 11-én megszálljuk Kolozsvárt, Kolost, továbbá a Székelyföldön Székelykeresztur, Székelyudvarhelyt, Csíkszeredát és a Gyimesi szoros. (MTI)

uralom után felszabadult lélekkel vették elő őket rejtett helyeikről.

A bécsi döntés értelmében a románokhoz jutott három kalotaszegi község küldöttsége is megérkezett zászlóikon gyászfiatollyal.

Felejthetetlen látvány volt a gyönyörű viseletben pompázó remek magyar nép hosszú sora a főtérig. A főtéren Nagy Miklós alpolgármester üdvözölte az elővéd dandárparancsnokát. Elhozták az elől menetelő ezred zászlóját, amelyet egérvő lelkesedés közben virágokkal díszítettek fel.

A magyar honvédek fogadására rendezett ünnepség színhelyén elsőnek Bokor Márton ref. esperes köszöntötte az éldandár parancsnokát és a magyar honvédséget. Hálátel szívvvel mondott köszönetet Kalotaszeg népe nevében Horthy Miklós kormányzónak, gróf Teleki Pál miniszterelnöknek és Csáky István gróf külügyminiszternek.

Keresztes Károly katolikus plé-

bános mondott ezután üdvözlő beszédet, majd Szentimrei Ferenc ny. százados a Frontharcosok nevében, Hossay Árpád pedig az iparosok nevében mondott lelkes hangú üdvözlő szavakat, utána a kalotaszegi hölgyek több képviselője, majd egy kisleány és egy kislány hatalmas vi-

rágcsokrot nyújtott át az éldandárparancsnoknak, aki szívből jött köszönettel válaszolt azért a határtalan és lelkes fogadtatásért, amelyben a kalotaszegiek a magyar honvédeket részesítették. Bánffyhyunad lakossága a bevonulás napján egész nap az utcán hullámozott. (MTI)

Sajtórendelkezések Nagyváradon

Nagyvárad, szeptember 10. Nagyvárad város katonai parancsnoksága a „Szabadság” című lapnak „Nagyvárad” név alatt, továbbá az „Erdély” című napilapnak és a „Magyar

Lapok” című napilapnak a megjelenési és terjesztési engedélyt megadta. Ezeket kívül még öt hetilap kapott megjelenési és terjesztési engedélyt. (MTI)

Vasárnap ünnepli az ország Kolozsvár visszatérését

Budapest, szeptember 10. A honvédség tudvalevően ma, szerdán vonul be Erdély egykori fővárosába, Kolozsvárra. Az eredeti terv szerint Kolozsvár visszatérését ugyanolyan ünnepélyes keretek között óhajtották megünnepleni, mint két évvel ezelőtt Kassa felszabadítását. Ezúttal azonban tekintettel kellett lenni a közlekedési nehézségekre, amelyek főként abból származnak, hogy Kolozsvár még Nagyváradtól is tekintélyes távolságra fekszik. Kolozsvár visszatérését ezért csak szeptember 15-én, vasárnap ünneplik. Szombaton este Budapestről különvonaton indulnak az ünnepség összes hivata-

los résztvevői, köztük az országgyűlés két házának tagjai, a felszabadult Kolozsvárra. Autón Kolozsvár még erre a napra sem közelíthető meg, mert az újonnan felszabadult országrészekkel a közlekedést rendeleti úton úgy szabályozták, hogy egyelőre magánfelek semmiképpen sem utazhatnak oda.

Vasárnap a fővárosban és az ország számos más városában ünnepségeket rendeznek Kolozsvár visszatérése örömeire. — Mint ismeretes, ugyanekkor tartják meg Budapesten azt a tüzijátékot is, melyet Szent Istvánkor a kedvezőtlen időjárás miatt el kellett halasztani.

Az olasz sajtó a visszatért lakosság lelkesedéről

Róma, szeptember 10. (Magyar Távirati Iroda.) A Resto del Carlino a visszaszerezett területek fokozatos megszállásával foglalkozva, hangsúlyozza, hogy nem volt olyan hely, ahol a fogadtatás ne lett volna rendkívül lelkes. A lakosság ajkán mindenütt felhangzik Mussolini és Hitler neve. Igen nagy lelkesedéssel fogadta a bevonuló honvédeket Szászrégen községe is. Nagyváradon a város két legnagyobb terét Mussoliniról és Hitlerrel nevezték el. A magyar csapatoknak bevonulásakor meg kellett győződniük arról, hogy a románok — ellentétben a bécsi döntés rendelkezéseivel, — nagy károkat okoztak és sok olyan dolgot elvitték, amit a bécsi döntés értelmében megfelelő állapotban, helyén kellett volna hagyniok. Így például Sepsiszentgyörgyről elvitték az ottani dohánygyár gépeit. A távbe-

szelő és táviróberendezéseket mindenütt elpusztították, vagy elvitték.

Kínos hatást keltett az a hír is, hogy a Romániában maradt magyarokat tömegesen bocsátják el állásaikból. Magyar részről egyelőre nem akarnak túlzott jelentőséget tulajdonítani a híreknek, amelyek valószínűleg csak pillanatnyi visszahatást jelentenek. Remélik azonban, hogy Antonescu miniszterelnöknek gondja lesz rá, hogy a bécsi rendelkezéseket tökéletesen végrehajtsák.

Róma, szeptember 10. (Magyar Távirati Iroda.) Az olasz lapok közül a Washington Post című amerikai lap cikkét a bécsi döntésről. A két külügyminiszter döntése — írja az amerikai lap tudósítója — végleg felszámolja Románia nagyhatalmi ábrándjait. A bécsi döntés, habár

Bukarestben nem voltak vele megelégedve, állandó marad.

Budapest, szeptember 10. (Magyar Távirati Iroda.) A posta közegei a visszacsatolt területekre az előrenyomuló katonasággal együtt vonulnak be, de a posta vezérigazgatósága a postahivatalok megnyitását csak akkor közli, mikor az erre vonatkozó jelentés beérkezik. Szeptember 9-én bezárólag a már közölt postahivatalokon kívül az alábbi postahivatalok is megnyitnak: Alsószopor, Apaákos, Batizvasvári, Bihar félegyháza, Biharpuszta, Erdőráta, Élesd, Érkávás, Érselénd, Érszakács, Felsőbánya, Királydaróc Margitta, Mikola, Misztótfalu, Nagyböckő, Nagyderzsaid, Nagysomkút, Sarmaság, Szatmárhegy, Szilágyosmlyó, Szinérváralja, Tasnád, Tasnádszántó, Váradles, Zilah.

A BERLINI MAGYAR KÖVET A FÜHRERNÉL

Berlin, szeptember 10. (Német TI) A Führer kedden fogadta Sztójai Döme berlini magyar követet. A magyar követ átvitotta a Führernek Magyarország Kormányzójának kézirátát. (MTI)

NEM HALT MEG A FINN ÁLLAMELNÖK

Helsinki, szeptember 10. Német TI) Kallio államelnök egészségi állapotáról kiadott jelentés ezeket mondja: Az államelnök tegnapi napja nyugodtan telt el. Állapota ismét javult. (MTI)

Szülők

Az iskola gondjal jár!
Ámde a sok gond eredményt vár,
Hogy a táska soká eltartson,
Gyermekének

Tóthfalussy

bőröndös szaküzletében
vásároljon, Piac-utca 40.

MEGSZÉDÜLT A BENZIN-GÁZTÓL S BELEZUHANT A KUTBA

Pécs, szeptember 10. A siklósi rablógyilkosság színhelyén kedden délelőtt újabb halálos tragédia játszódott le. A nyomozás érdekében szükségessé vált, hogy Vincze Rózi házában udvarán levő kútból teljesen kiszivattyúzzák a vizet, mert a kútból eddig is több bűntárgyat sikerült kihalászni. Kósa József 56 éves kútásó leereszkedett a kútba, hogy ott elhelyezze a szivattyúzáshoz szükséges benzintartót, de munka közben a benzintartót megszedült, belezuhant a mély vízbe és megfulladt. (MTI)

A román uralom utolsó szatmári áldozata

Hétfőn reggel gyászoló közönség gyűlt össze a szatmárnémeti székesegyházban: Erdélyi Károly frontarcos drogista lelkiüdvéért mutatnak be engesztelő szentmiseáldozatot, Erdélyi Károly a román uralom utolsó szatmárnémeti áldozata. Augusztus 30-án repült világgá a hír, hogy a bécsi döntés nekünk ítélte az erdélyi részeket. Szatmárnémetin leírhatatlan volt a lelkesedés. A szatmárnémetiek lelkesedve várták-lesték, mikor jönnek már a felszabadító honvédek. Sokan kimentek a határba. Szeptember elsején, vasárnap megint várakozók gyülekeztek a vámsorompónál, köztük volt Erdélyi Károly 44 éves drogista. A román határeszőrők parancsnoka riasztásul a levegőbe lövett, azután a csendőrök a várakozó magyarok közé löttek. Az egyik puskagolyó halálra sebesítette Erdélyi Károlyt.

Szatmárnémeti utolsó vértanuját szeptember 7-én temették. Nem érthette meg, hogy lássa a honvédek diadalmos bevonulását, de magyar földben fekszik, kint a hidontúli sírkertben...

APOLLO

FILMSZÍNHÁZ

Telefon: 25-09.

Kormányzó Urunk diadalmos bevonulása M.-Szigetre, Szatmárnémetibe és Nagyváradra

Előadások kezdete naponta délután 5, 7 és 9 órakor.

Ma szerdán, 11-én

KATHERINE HEPBURN
CARY GRANT főszereplőkkel

A szerelem beleszól

London több negyede romokban hever

Az angol főváros kékötöl lángokban állnak — A németek új típusú bombázógépeket vetettek harcba

London, szeptember 10. (NST.) A nagy londoni tüzvészekkel kapcsolatban, amelyeket a német légitámadások okoztak, a hivatalos angol hírszolgálat hétfőn este megállapítja, hogy a tüzek egy részét eloltották, a többit lokalizálták. Mindenesetre meg lehet állapítani, hogy 24 órával a nagy német légitámadás megkezdése után az angol főváros még mindig lángokban áll.

György király, aki az utóbbi napokban Londonon kívül tartózkodott, hétfőn visszatért a fővárosba, hogy megtekintse a német légitámadástól okozott károkat. Az angol rádió jelentése szerint a király többórát utat tett meg London keleti és délkeleti részében. A király autója több helyütt megállt, hogy jobban megszemlélhesse az uralkodó a német bombák hatását. Többek között megnézett egy templomot is a londoni Cityben, amelynek a közelében homba esett le. A brit rádió adata alapján a Fleet-Streetre gyanakszanak a londoni újságnegyedben.

A londoni filmszínházak is erősen szenvednek az állandó légi riadó miatt, — jelenti a Daily Telegraph. A közönség állandóan attól fél, hogy a légi riadó miatt a közlekedési eszközöket nem veheti igénybe és így kénytelen vagy az egész éjszakát a moziban tölteni, vagy az elcsúsztatott utcákon hazabotorkálni. Ugyanaz a nehézség merült fel a színházaknál is, — írja a Daily Mail. A lap egyébként

Villamoskocsikat fordítottak fel a robbanások

London, szeptember 10. (Reuter.) Noha az ellenséges repülőgépek fő célpontja London volt, egyes gépek megjelentek Anglia északnyugati és északkeleti városai, valamint a középangliai, délkelet-köcikai és walesi vidékei fölött is. A délkelet-köcikai partok ellen intézett támadás alkalmával több nagy robbanóerejű bombát doztak le, ezek közül néhány egy útra esett, azonban nem okozott jelentősebb kárt. Londonban több áldozata van a bombázásnak. London délnyugati sugárútjára úgynevezett dobalakú homba esett. Sívítógépek estek egy londonkörnyéki délnyugati külvárosra. Négy városnegyedben a bombarobbanások ereje villamoskocsikat fordított fel. London keleti részén egy bomba kereskedelmi épületet rongált meg. (MTI)

500 német gép támadása

Róma, szeptember 10. (MTI.) London bombázásával foglalkozva, a Popolo d' Roma berlini tudósítója hangsúlyozza, hogy nem epizódyszerű hadműveletről, hanem egy nagyszabású támadás szerves részéről van szó. Bár a London elleni támadásban egyre nagyobb számú repülőgép vesz részt, igazi tömegtámadásokról még nem lehet beszélni. A legutóbbi támadások folyamán mindamellett már körülbelül 500 gép vett részt. A németek megállapítása szerint az angolok kiképzett vadászpilótáinak száma meglehetősen mecsappant. Ezért úgy látszik, már bombázórepülőket is kénytelenek vadászpilótákra ültetni. A német repülőknél ezenkívül az a benyomásuk, hogy az angol repülőket kezdenek kimerülni.

Berlinben hangsúlyozzák, hogy Londonnak felbecsülhetetlen anyagi és ipari jelentősége van az egész angol birodalom szempontjából. London vidékén van összpontosítva Nagybritannia munkásságának körülbelül húsz százaléka. Ugyancsak

London környékén találjuk az élelmiszerrel kapcsolatos iparok negyedrésztét. Az ország közlekedésének mintegy egyharmad része Londonon keresztül bonyolódik le. A géptermelés egynegyed része Londonra esik.

A Messaggero berlini jelentése szerint, odaérkezett hírek arról számolnak be, hogy London bombázása még az éjjeli-utáni órákban is folyt. A német repülőgépeket félóránként vetették küzdelembe. — Háromszáz bombavetőgépet London nagy ipari negyedére dobtak bombáit. Az angol fővárost egyetlen hatalmas füstfelhő borítja:

A Messaggero Stockholmon át érkezett jelentése szerint London hangulata kezd az itéletnapjához hasonlóvá válni. Mindamellett jelentős különbség van a nép és a jólétesült körök felfogása között. A lakosság ugyanis — a hivatalos hírverés hatása alatt — azt hiszi, hogy Anglia rövidesen biztosítani fogja légi uralmát, — míg ugyanakkor jólétesült körökben óriási a rémület. Ez utóbbiak látják ugyanis, hogy a veszély és a kár sokkal nagyobb, mintsem valaha is hitték volna. Londonban fogytán az élelmiszer. A lakosság ama része, amelynek házaik összerombolták a bombák, raktárakban és iskolákban talált menedékre, mások pedig az utcákon maradtak. Hétfőn este igen sok hivatal és raktárház lángokban állt. A folyami hajózás a bombázások következtében elsüllyedt hajók miatt teljesen megakadt.

Themze kikötője lángtenger

Stockholm, szeptember 11. (NST.) A keddre virradó éjszaka az angol főváros ismét kilencórás német légitámadást élt át. A múlt hét vége óta London nem kevesebb, mint harminc órát töltött a légvédelmi pincékben.

A keddre virradó éjszaka újabb borzalmakat hozott a fővárosra. A német támadás hétfőn délután öt órakor kezdődött. A leghevesebben a németek most is a kikötőnegyedet bombázták. A themzparti kikötőberendezésekből únszólván semmi sem maradt s az egész kikötőnegyed egyetlen hatalmas lángtenger.

Ellenőrizhetetlen hírek szerint London egyik leghíresebb épülete, a Tower is megrongálódott. Egy másik verzió úgy tudja, hogy a Tower-palota maga még épségben van, a környékén azonban nagy tűz dühög, amely a palotát is pusztulással fenyegeti.

A tüzesetek száma az angol fővárosban az utolsó 48 órában megháromszorozódott s a hatóságok kénytelenek voltak felhívást intézni a lakossághoz, hogy jelentkezzék minél nagyobb számban önkéntes tűzoltómunkára.

Egyes hírek szerint az angol légi haderő pilótáitartaléka lassanként teljesen kimerül s a kormány kénytelen volt felemelni a repülőszolgálatra beosztandó újoncok felső korhatárát 30-ról 38 évre. Békeldőben csak 20 évesnél fiatalabb újoncokat osztottak be pilótajelöltnek a légiflottához.

Berlin, szeptember 10. (Német TI.) A berlini Nacht Ausgabé foglalkozik a London elleni német megtorló intézkedésekkel és a többek között a következőket írja:

Mi nem akartuk ezt a háborút és nem is kezdtük meg. Május 10-től, augusztus 31-ig 129 német gyermek esett áldozatul az angol bombatámadásoknak. Három

hosszú hónapig elnézte a Führer ezt a támadást. Most Németország lecsapott és az elbizakodottság csúfolódása a megbűntetettek nyoszörgésévé változott. Az angolok most erőszakoskodásnak nevezik az igazságos megtorlást. Most ugyanazok hivalkoznak az emberiségére, akik május 10-ike óta habozás nélkül temettek német asszonyokat és gyermekeket, aggodalmat kórházak, gyermek otthonok és iskolák romjait alá.

A lap ezután emlékeztet a Cavalcade angol hetilap cikkére, amely a német nép kiirtását követelte és ennek a szükségességét bibliai idézetekkel indokolta. Ha már az angolok akarataiból az egyik félnek meg kell semmisülnie, akkor ez Anglia lesz, mert Angliának kell megsemmisülnie. (MTI.)

London több negyede romokban

London, szeptember 10. (MTI.) A legutóbbi bombázások után London legismertebb központi negyedeiben is olyan képek tárulnak a néző elé, amilyet eddig csak a külvárosokban lehetett látni. Többemeletes teljesen összeomlott házakat, kiégett felsőemeleteket, beszakadt tetőzeteket és törmelékhalmozakot az úttesten, — rendőrök által elkerített háztömböket, valamint tűzoltók által vízzel elárasztott utcákat lehet látni. A romok közvetlen közelében továbbfolyik a mindennapi élet. Ablaktalan vendéglőkben szolgálnak ki és kirakat nélküli üzletekben árusítanak. A színházak nagyrésze egészen megszüntette az előadásokat.

London, szeptember 10. (Reuter.) A Szent Pál székesegyház környékén lezuhant repülőbombák, noha a közelében több házat rombadöntöttek, magában a templomban semmiféle kárt nem okoztak. Egyetlen ablaküveg sem tört be. (MTI)

London, szeptember 10. (Reuter.) A Reuter Iroda légügyi munkatársa szerint a németek legutóbbi támadásaiknál egy új típusú Dornier egyfedelű kétmotoros bombázógépet vetettek harcba. Ez a fajta nagyon gyors és nagy ható sugara van.

London, szeptember 10. (Reuter.) Az éjjeli légi riadó 4 óra 45 perckor ért véget. Összesen 9 óra 6 perccel tartott.

A légi riadó elrendelése után nyolc órával még hallhatók voltak a főváros és környéke fölött cirkáló német repülőgépek. Bizonyos időközökben bombák estek London központi és külvárosi részeire.

Washington, szeptember 10. (Német TI.) A Newyork Times H. G. Wellsnek, az ismert angol íróknak tollából tanulságos cikket közöl. Többek között azt a megállapítást teszi, hogy Anglia hiányos hadi felkészültsége az angol hadseregben működő kaszt szemmel következményes. Ez a szellem már régóta erősen akadályozza a tisztfakar felfrissítését és a legénység sorozását. Amidőn a németek megkezdték Norvégia megszállását, Iroshide tábornok azzal ámitotta az angolokat, hogy Hitler nem kerülheti el a vereséget. Sohasem bocsátjuk meg a tábornok henegett kijelentését, hogy Hitler lekéselt a vonatról. Lehet, hogy Hitler lekéselt a vonatról, de repülőgépre szállt. Az angol plutokráciáról mondott éles bírálat után arra az eredményre jutott, hogy az angol hadsereget fel kell frissíteni a nép széles rétegeiből toborzott katonákkal. (MTI)

Vígyszínház mozgó

Ma is csak 16 éven felülieknek a leghatalmasabb hűntigyi film

13-as ház

Főszereplők:
OLGA CSEHOVA,
PETROVICS SZVETISZLAV

A honvédség diadalmos bevonulása

Máramaroszliget-, Szatmárnémeti-, Nagyváradra!

Kormányzó Urunk
máramoros fogadtatása!

Teleki Pál gróf miniszterelnök az erdélyi munkásproblémákat és az árszabályozás kérdését tárgyalta le Erdélyben

Kedden gazdasági miniszteri értekezlet volt

Budapest, szeptember 10. Teleki Pál gróf miniszterelnök vasárnap a visszakerült erdélyi területekre szemleútra indult és ma reggel érkezett vissza a fővárosba. A miniszterelnök legelőször Nagyváradra látogatott el, majd Székelyhídnán, Margittán, Szilágysomlyón, Tasnádon jelent meg a második napon pedig Máramarosszigeten, Aknasuhátagon, Felsőbányán, Nagybanján, Szinerváralján és Szatmárnémetiben járt.

Utjának célja általában az volt, hogy a felszabadított területek szükségleteinek kielégítésére a katonai közigazgatás részéről is már haladéktalanul intézkedés történjen. A katonai közigazgatási parancsnokokkal és a helyi polgári vezetőségekkel behatóan megbeszélte a legelső teendőket, a felmerülő feladatoknak gyors megoldását. A miniszterelnök megbeszélései következtében mindenütt intézkedtek abban az irányban, hogy az erdélyi lakosság elsőrendű életszükséglete mindenképpen biztosítva legyenek.

Az egészségügyi problémákon kívül részletes megbeszélés tárgya volt a közoktatásügy, általában a kulturális kérdések. Ezzel kapcsolatban gróf Teleki Pál miniszterelnök tájékoztatta a hatóságok vezetőit a kormányban a nemzetiségi kérdéssről vallott felfogásáról.

Átmeneti kabátok legfinomabb kivitelben

Rózsa
nöldivat kft.

Többek között a miniszterelnök kifejtette, hogy a kormány igazságos, emberes és méltányos nemzetiségi politikát kíván folytatni, amely európai és egyben magyar. Biztosítja a teljes jogi és tényleges egyenlőséget, a nyelv szabad használatát, a magánéletben, mint az iskolában és nemzetiségi kulturális intézményekben is. Ezzel szemben természetesen feltétel nélküli hűséget követel a magyar állam iránt, jóakarató együttműködési készséget és munkát az állami gazdasági és kulturális élet minden vonalán.

A miniszterelnök kifejtette, hogy a kormány tudatában van annak, hogy megértő nemzetiségi politikája a szentistváni misszió kiteljesedése, amely a magyar nemzet és a magyar állam legfőbb feladata a Kárpátok medencéjében.

Jellemző ezekre az intézkedésekre például, hogy Nagyváradon a társadalombiztosító intézet már a honvédség bevonulását követő napon szabályosan folyósította a táppénzeket. Teleki Pál gróf miniszterelnök első szemleútrájáról a legjobb benyomásokkal tért vissza és értesülésünk szerint két-három nap múlva folytatja útját az erdélyi részek további területein.

Ma délelőtt 10 órakor a miniszterelnökségen gazdasági miniszteri értekezlet kezdődött, amelyen a miniszterelnök a gazdasági miniszterekkel a visszacsatolt erdélyi részek legelső sorban megoldásra váró gazdasági kérdéseit vitatta meg. Értesülésünk szerint az erdélyi problémákkal még több gazdasági miniszteri értekezlet fog foglalkozni.

A miniszterelnök már délelőtt tíz óra-

kor magához kérte a Sándor-palotában Reményi-Schneller pénzügyminisztert, — Varga József ipar- és kereskedelemügyi minisztert, gróf Teleki Mihály földművelésügyi minisztert, Baranyay Lipót, a Nemzeti Bank elnökét, Kacsóh Bálint államtitkár, az Országos Árelenőrzés kormánybiztosát, Báranyos Károly minisz-

teri osztályfőnököt és Jurcsák Bélát, a termelési és értékesítési ügyek kormánybiztosát, hogy velük gazdasági miniszteri értekezleten ismertesse és megvitassa erdélyi útján szerzett tapasztalatait.

A gazdasági miniszteri értekezlet kidolgozza azokat az intézkedéseket és rendelkezéseket, amelyek a visszacsatolt erdélyi részek gazdasági életének vérkeringését biztosítják és hathatósan támogatják. A számos probléma gyors megoldását biztosítja az a tény is, hogy gróf Teleki Pál miniszterelnök csütörtökön újabb gazdasági miniszteri értekezletet hív egybe.

Törölték Károly volt király nevét a román hadseregben

Antonescu alkalmatlanság és katonához nem méltó magatartás miatt kítaszított a hadseregből 11 tábornokot

Allítólag Vajda-Vojvoda lesz az erdélyi románok vezetője

Bukarest, szeptember 10. (Német Távirati Iroda.) Hivatalosan jelentik, hogy a hadseregnek Károly volt király nevét viselő valamennyi köteléke és intézménye a volt király nevét törölni köteles. (MTI)

Bukarest, szeptember 10. (NST) Antonescu tábornok „súlyos alkalmatlanság és katonához nem méltó magatartás” miatt a következő tábornokokat a tényleges szolgálatból és a hadseregből „kítaszította”: Ilasievici, Celescu, Corniciu, Michail, Bengliu, Barbucanu, Lileanu, Dombrowski és Atanasescu. Használó sors érte Argaseanu tábornok, volt miniszterelnököt és Ieus tábornok volt hadügyminisztert is. Antonescu államvezető fönntartotta magának a jogot, hogy a 11 tábornokot politikailag felelősségre vonja, vagyonának eredetét megvizsgálja.

Hol telepedik le az exkirály?

Lugano, szeptember 10. Jól értesült körökben úgy tudják, hogy Carol volt román király, Lupescu asszony és kíséretük csak néhányheti tartózkodásra maradnak Svájcban. A volt román uralkodó úgy tervezi, hogy a svájci tartózkodás befejeztével Marsellesbe utazik.

Bukarest, szeptember 10. (NST) A Curenul értesülése szerint Károly exkirály Luganóban csak rövid pihenőt tartott. Onnan folytatja útját Franciaországban és Spanyolországban át Lisszabonba, ahol véglegesen letelepedik. Salazar miniszterelnök allítólag a volt román királyt már meg is adta az engedélyt a beutazására.

Maniu visszatért Bukarestbe

Bukarest, szeptember 10. (Bud. Tud.) Maniu Gyula egy héttel ezelőtt Kolozsvárra utazott, allítólag azzal a szándékkal, hogy a Magyarországhoz visszacsatolt területen maradó románok vezére lesz, Károly király lemondásával megváltoztatta tervét, vasárnap Bukarestbe érkezett és itt is marad. Tudvalevő, hogy Maniu készítette elő tíz évvel ezelőtt Károly exkirály hazatérését. Később a királlyal való nézeteltérése miatt visszavonult és állandó ellenfele volt az uralkodónak.

Bukarestben úgy tudják, hogy Vajda-Vojvoda Sándor marad Erdélyben és átveszi Maniu helyett a magyar uralom alá kerülő románok vezetését.

Antonescu felülnő felszólítása a rendőrséghez

Bukarest, szeptember 10. (NST) Antonescu miniszterelnök erőlyes szavakat intézett a rendőrséghez, amiért emberhez nem méltó módon bannak a foglyokkal. A román rendőrség módszereit, mint a miniszterelnök kijelenti, saját maga is tapasztalta, mint fogoly. Felszólította ezért az egész rendőrséget, a vezetőktől az utolsó közlegényig, hogy a jövőben rangkülönbség nélkül mindenki-vel emberi módon bánjanak. A maga részéről azon lesz, hogy minden hivatalos

hatalommal való visszaélést, foglyok bántalmazását és a jogtalan kellemlenkedéseket kiírta.

Bukarest, szeptember 10. (Bud. Tud.) Horia Sima, a Vaszgárda vezére közleményt juttatott a lapokhoz. Ebben kéri, hogy a Vaszgárda nevében az ő aláírása nélkül semmit se közöljenek. A „kapitány” egyben megeafolta azt a hivatalos közleménynek látszó hírt, mintha ő országszerte megtöltötte volna a légionárius tüntetéseket és dalokat. A tüntetéseket tényleg megtöltötte, de csak a fővárosban és ott is ideiglenesen, megengedte azonban az országban. A légionárius-dalokat pedig — úgymond — nem lehet megtölteni, mert azok az új román élet és a nemzeti felszabadulás vágyának kifejezői.

Ezzel szemben betöltötte Horia Sima a vaszgárdista egyenruha, a zöld ing viselését. Ezentúl zöld inget csak a Vaszgárda karhatalmi alakulatának, az úgynevezett légionárius rendőrségnek tagjai viselhetnek. Ezek legnagyobb részét egyetemi hallgatók. A légionárius rendőrség eddigi földalatti működését fejtett ki, most pedig vidéken a csendőrséggel karöltve a rend fenntartására vállalkozott.

A légionárius rendőrség Ada-Kaleh szigetén elfogta Marinescu Gavriel tábornokot, aki ezredtársa volt Károly exkirálynak. Marinescu tábornok egyideig közrendészeti miniszter, majd belügyminiszter és utóbb Bukarest rendőrfőkapitánya volt. Kiderült, hogy alnéven, álöltözésben, hamis útlevelel Jugoszláviába akart szökni.

A román államvezető újabb rendeletei

Bukarest, szeptember 10. (Bud. Tud.) Antonescu tábornok a következő újabb rendeleteit hozta ki:

Elsősorban megállapítja saját hivatalos címét, amely így szól: Az állam vezetője. Ez körülbelül megfelel a Duce méltóságának. Megszólítása egyszerűen: Tábornok Ur!

Ugyanezen rendeletével Antonescu tábornok eltörölte a hivatali állásokkal járó különböző címeket, illetve azok viselésének jogát.

Külön rendelettel megszüntette a Nemzet Pártját és ennek egyik alakulatát, a Nemzeti Gárdát. A gárda vagyonát, pénzt, ingó és ingatlan vagyonát át kell adni a miniszterelnökségnek, minden formalitás nélkül.

Most jelent meg a rendelet a királyi tanácsadói intézmény és a királyi tanácsosi méltóság megszüntetéséről.

Egy másik rendelettel bizottságot alakítottak, amely a legfőbb semmitűszék egy birájából és a legfőbb állami számvevőszék egyik tanácsából áll. Ez a bizottság felülvizsgálja a királyi udvari hivatal pénzkezelését, vagyonát és a civillistát. Az újabb udvari hivatal kinevezéséig bármiféle fizetési rendeletet, vagy vagyonelidegenítést csak az államvezető jóváhagyásával lehet eszközölni.

A politikai pártok megszüntetését kö-

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

vető rendszer alatt hozott büntetőtörvénykönyv és perrendtartás, valamint a kereskedelmi kódexet módosító törvények csak 1941 január 1-én lépnek életbe. A hadsereg kötelékébe tartozó egyetlen intézmény sem viselheti többé „I. Károly király” elnevezést. A 9. lovasezred, amely II. Károly király nevét viselte, az Elena királynő nevet kapta. A lovassági tisztiiskola Moruzi György hadosztály-tábornok nevet kapta.

Bukaresti lap Jorgáról

Bukarest, szeptember 10. (Bud. Tud.) A Porunca Vremii mai száma első oldalán „Időszerű arcképek” négyhasábos főcímmel és ugyanez négyhasábos „Jorga Miklós hódér boncolása” alcímmel cikket közöl, amelyben gúnyos hangon felsorolja Jorga összes büneit; a Vaszgárda elleni harcát és Károly volt királynak tett szolgálatait. Taglalja tudományos elmélettel és felsorolja folytonos politikai páfordulásait s végül irodalmi, tudományos és politikai markotányosnőnek nevezi.

Egy hónapig maradhat Károly Svájcban

Genf, szeptember 10. Károly volt királynak Luganóban ugyanazt a lakosztályt bocsájították rendelkezésére, amelyben annakidején I. Károly király és Carmen Sylva királyné lakott. A berni román követ, aki a volt király megérkezése alkalmából Luganóba jött, visszautazott Bernbe. — Hír szerint — hogy elkészítse a volt király utazását Portugáliába. A király különvonata minden pillanatban menetkészen áll a luganói pályaudvaron. Svájce szövetségi tanácsa a volt román királynak egy hónap tartózkodási engedélyt adott azzal a kikötéssel, hogy Svájcban semmiféle politikai tevékenységet nem fejt ki. Hír szerint Lupescu asszony ugyanabban a szállóban vett ki lakást, mint Károly exkirály.

Bukarest, szeptember 10. (Bud. Tud.) Svájból érkezett hírek szerint Károly exkirály nem Portugáliában, hanem kanadai birtokán fog letelepedni.

Codreanu legendája

Bukarest, szeptember 10. (Bud. Tud.) A Vaszgárda-mozgalom felszabadulása óta rendkívüli arányban terjed. Elősegíti ezt az a tény, hogy Codreanu annakidején teljesen misztikus alapon szervezte meg mozgalmát és annak kezdetben Mihály arkangyal légiója nevet adta. Károly király lemondása Szentmihály napján történt, amibe a nép Mihály arkangyal esodátelét látja. Ezenkívül szintül meg vannak győződve arról, hogy Codreanu nem halt meg, hanem Németországba menekült és onnan a napokban mint győzelmes vezér fog visszatérni.

Bukarest, szeptember 10. (Bud. Tud.) Maniu Gyula kedden este Kolozsvárra utazott, hogy még egy utolsó megbeszélést folytasson és a magyar fenhatóság alá kerülő románság politikai vezetőjének utasításokat adjon. Még a Kolozsvárra való bevonulás előtt visszatért Bukarestbe és ott végleg megtelepszik.

BEDÖLT AZ ÉPÜLŐ
TEMPLOM FALA

Belgrád, szeptember 10. (Magyar Távirati Iroda.) Az egyik villanegyedben épülő katolikus templom építésénél súlyos szerencsétlenség történt. A templom egyik betonfala bedőlt. Három munkást holtan húztak ki a romok alól, négy munkás kórházba szállítás közben halt meg. Hat munkás megsebesült, egyet még nem sikerült kiemelni a romok alól.

Telefon: 24-71.

HUNGÁRIA filmszínház

Telefon: 24-71.

Ma
utoljára

A láthatatlan ember visszatér

Világhíradók

c. filmorlás.

Előadások d. u. 5, 7 és 9 órakor.

Ujabb huszezer pengő értékű megrendelést kapott a debreceni Ipartestület cipészipari csoportja

Emlékeztet, hogy a múlt év őszén kezdte meg működését Debrecenben a több kisebb csoportból tömörült és új cipész és csizmadia iparosokkal bővült 280 tagú cipészipari munkavállaló csoport, amely annakidején elsősorban kincstári és menhelyi lábbelik készítésére és szállítására rendezkedett be. A Takács János elnöklése és Bobák Gábor ügyvezető elnök vezetése alatt álló csoport, amely a Debrecen és Vidéke Ipartestület cipész és csizmadia szakosztályainak hivatalos munkavállaló csoportja, az elmúlt téli hónapok alatt közel hetvenezer pengő értékű munkát és megrendelést szállított le a működésével az összes megrendelő intézmények megelégedését vívta ki magának. Ennek a nagy csoportnak a megalakulásával régi vágya teljesült Debrecen legnagyobb kisipari rétegének, mert így a tömörülés révén lehetővé vált, hogy nagyobb szabású vállalkozásokat is szakemberi vezetés mellett bonyolíthassanak le. Sikertörténet a csoportnak pénzügyi megalapozását is megteremtési s úgy ebben, mint a csoportnak munkával való ellátásában

állandóan hathatós támogatásban részesül az összes hivatalos szervek, a kereskedelmi és iparkamara, valamint az ipartestület részéről is, az egység kimunkálásában pedig a Magyar Élet Pártja végzett eredményes szervező munkát.

Az első évi eredményes szállítások után, most újabb hatalmas megrendelésben részesült a nagy cipészipari munkavállaló csoport, amennyiben az iparügyi minisztérium útján 2500 pár kincstári cipő szállítására kapott megbízást. Ez a megrendelés több mint huszezer pengő munkát jelent munkadíjban s a csoport vezetősége gondoskodik arról, hogy a nagylétszámú csoport minden egyes tagja egyenlő arányban részesüljön a munkából. Ilyen körülmények között a cipészipari csoport immár közel húszezer pengő értékű közmunkához jutott, ami jelentősen éreztetni fogja hatását a nagyműltű ipari réteg életszínvonalának emelkedésében. A nagyarányú megrendelést a csoport Fűvészkeret-utcai műhelytelepén már rövid időn belül megkezdi elkészíteni.

Lényegesen csökkent Hajdu megyében augusztusban a sertésfajalom

Hajdú vármegye közigazgatási bizottságának a múlt nap megtartott ülésén dr. Zsupán Kálmán állategészségügyi tanácsos ismertette a hajdúmegyei augusztusi állategészségügyi állapotokat. Jelentése szerint az állategészségügy állapota augusztusban Hajdú megyében jónak mondható.

A hivatalból kimutatandó ragadós állatbetegségek közül fellépett a lórhússég Hajdúhadház községben, a sertéspestis Balmazújváros, Egyek és Tiszacsécsény községekben, végül Hajdúszoboszló városban. Megszűnt a lépfene Balmazújváros, Földes, Kaba, Tetétlen községekben és Hajdúböszörményben: a ragadós száj- és körömfájás Hajdúszovátón, a lórhúskór Kabán, Püspökladány és Tetétlen közsé-

gekben, továbbá Hajdúnánáson, a sertéspestis Hajdúhadházon és Nádudvaron, végül a szarvasmarhák nyílt gümőkórja Hajdúhadház községben.

Az állatforgalom augusztusban a következő volt: vasúton elszállítottak 37 darab lovat, 94 darab felnőtt és 2 darab növendék marhát, 7 darab borjút, 1062 hizott sertést, 666 sovány sertést, végül 664 süldőt. Gépkocsin került elszállításra 392 hizott sertés és 40 sovány sertés. Ezek szerint az állatforgalom az előző hónapi forgalomhoz viszonyítva a lovaknál és süldőknél emelkedett, sertésekben viszont csökkent.

Ragadós száj- és körömfájás Hajdú vármegyében augusztusban nem fordult elő.

Használt **tankönyvek féláron, füzetek és írószerek olcsó árban**
Böhm István könyv- és papírkereskedésében
Kossuth-utca 2. (Városháza.)

A nagyobb távolságokon lényegesen leszállították a vasuti menetdíjakat

Az új menetdíjak ma lépnek életbe — Összekötik a Beszterce és a Maros völgyét

A Székelyföldet az ország többi részétől nagy távolság választja el és ez a tény ennek a szín magyar országrésznek közlekedési, földrajzi és gazdasági helyzetét már a múltban is hátrányosan érintette. A kereskedelmi és közlekedési miniszter ezeket a hátrányokat akarja kiküszöbölni akkor, amikor részben az áru és személyi díjszabás terén foganatosít jelentős változásokat, részben pedig a Székelyföld közvetlen összeköttetésének megteremtésére irányuló munkálatokat rendel el.

A miniszter szeptember 6-án kiadott rendeletében az államvasutak árutarifáit új alapokra helyezte. 200 km-es távolságokon felül ugyanis az áru fuvarozási díjtételeket fokozatosan csökkentette úgy, hogy a mérséklés a nagy távolságokon eléri a 10—15 százalékot is. A többi európai államok nem leszállítják, hanem egymás után emelik vasuti tarifáikat. A Székelyföld visszacsatolásával a távolságok kiltódottak. Marosvásárhely 528 km-re, Sepsiszentgyörgy 781 km-re van vasúton a fővárostól. A miniszter most kiadott rendeletével az 500 km-t meghaladó távolságokon a menetdíjakat ismét lényegesen leszállította. Az új menetdíjak, amelyek már szeptember 11-én életbe is lépnek a nagyobb távolságokon, a tavalyi 22, illetőleg 3 százalékos mérséklésen felül további 10 százalékgig terjedő mérséklést jelentenek. Így például a személyvonati III. kocsis osztályú menetdíjak 500 km-en felül 20 km-es övezetenként már-

csak 10—10 fillérrel emelkednek. Mint jellemző példát említi meg, hogy Budapesttől 400 km-re fekvő Kolozsvárnál a személyvonat III. osztályú menetdíja az új tarifa szerint 12.50 pengő lesz, míg a 781 km-re, tehát a majdnem kétszerakkora távolságra fekvő Sepsiszentgyörgyre való utazás, csak 15 pengőbe, vagyis egyötödrel fog többé kerülni.

Kedvező képet kapunk akkor is, ha a magyar menetdíjakat összehasonlítjuk a román államvasutak vonalain a visszacsatolás előtt érvényben volt vasuti menetdíjakkal. A román gyors vasuti menetdíjak 6-tól 43 százalékkal, a személyvonati menetdíjak pedig 40—103 százalékkal drágábbak, mint az új MÁV. menetdíjak. A díjszabási intézkedéseken kívül a miniszter elrendelte azoknak a vasútépítési munkálatoknak az előkészítését, amelyek azt célozzák, hogy a Székelyföld az ország többi részével mindvégig magyar területen közvetlen vasuti összeköttetést kapjon. A közvetlen összeköttetés leghamarabb a Marosvásárhelytől északra vezető keskenyágú vasútvonal bekötésével lesz elérhető.

A Székelyföld gazdasági és közlekedési helyzetére vonatkozó életbevágó fontosságú lesz az az összeköttetés, amely a Beszterce és a Maros völgyét köti össze. A miniszter új vasútvonal építését tervezi Marosvásárhely és Székelykeresztúr között is. Addig is, míg ezek az útvonal-összeköttetések megépülnek, a Székelyföld forgalmának bekapcsolása érdekében a

kormány tárgyal az illetékes román ténnyezőkkel, hogy a megszakított vonalon átutazó jogokat nyújtsa a Székelyfölddel lebonyolódó magyar személy és áruforgalom részére. Ezenkívül vonatpótló autóbussz és tehergépkocsi járatok forgalom-bahelyezését tervezik. Az erdélyi útháló-

zat rendkívül elhanyagolt állapotban van. A katonai megszálló csapatokkal csaknem egyidejűleg a kereskedelem és közlekedési minisztérium illetékes osztályainak szakemberei is megjelentek a felszabadult területeken, hogy tanulmányozzák a közlekedési állapotokat.

A debreceni jogikar üdvözölte a hazatérő Ferenc József Tudományegyetemet

A Debreceni Tisza István Tudományegyetem jog- és államtudományi karának ma megtartott ülésén Szádeczky Kardoss Tibor dékán méltatta a keletmagyarországi és keleterdélyi országrész visszacsato-

lásának jelentőségét és indítványára a kar elhatározta, hogy a Ferenc József Tudományegyetemet abból az örvenedetes alkalomból, hogy 21 évi száműzetés után Kolozsvárra visszatérhet, átíratilag üdvözölte.

Súlyosan összeégett egy kétéves kisleány

Kedden reggel súlyos szerencsétlenség történt Pacz 20. szám alatt, Karsai Lajos erdőtelepítő napszámos házában. Karsai reggel korán elment napi munkáját végezni az erdőbe, s otthonhagyta feleségét és kétéves Margit nevű kisleányát.

Fél nyolc tájban Karsainé már felöltöztette a kisgyermeket, aki a konyhában kezdett játszani. A kisgyermek anyja munkához kezdett s közben kiment a konyhából a kúthoz, hogy vizet merítsen a mosáshoz. Ez alatt a pár perc alatt történt a szerencsétlenség. Míg az aszszony a kútnál volt, a kétéves Margit odament az égő tüzhelyhez és kinyitotta az

ajtáját. A nyitott ajtón kipattant egy szikra a gyermek ruhájára s a levegőn nyomban lángra kapott.

A kis gyermek sikoltozására rémülten rohant be a lakásba az anyja, aki letépedte gyermekéről az égő ruhát, de már késő volt. Karsai Margit mellén, hasán, combjain és mindkét karján másodfokú égési sebeket szenvedett, s több helyen tenyérvnyi hólyagok keletkeztek a tüzetégetése után. A mentők nyújtottak elsősegélyt a kisgyermeknek, majd beszállították a gyermekklinikára, ahol ápolás alá vették. Állapota súlyos.

Nevelt fia agyonlőtte Decker Tivadar síófoki szállodást

Budapest, szeptember 10. Még szombaton történt, hogy a Fehérkereszt-kórházba szállították Decker Tivadar 56 éves síófoki szállodatulajdonost. Decker állítólag agyvérzéssel került a Fehérkereszt-kórházba s csak később, a röntgenfelvételnél állapították meg, hogy a diagnózis nem felet meg a valóságnak, mert a szállodatulajdonos fejében egy revolvergolyót találtak. Deckerrel azonnal a mütöbe szállították, ahol megoperálták s a revolvergolyót eltávolították a fejéből.

A szállodatulajdonos a mütét után éjjel a kórházban meghalt. A halálesetet a Fehérkereszt-kórház igazgatósága bejelentette a főkapitányságon, ahol a bejelentés után rövid időre megjelent Fries Emil dr., Decker jogtanácsosa és bejelentette a nyomozó hatóságoknak, hogy alapos gyanuja van arra, hogy a szállodatulajdonos nem agyvérzés következtében, halt meg, sőt nem is öngyilkosság, hanem gyilkosság áldozata lett.

A bejelentés után a főkapitányság bünyügyi osztálya széleskörű nyomozást indított a rejtélyes háttérű bünygyben. A nyomozásba a síófoki csendőrség is bekapcsolódott és bravuros gyorsasággal oldotta meg a rejtélyt. A nyomozó csendőrok megállapították, hogy Decker növérel és nevelt fiával tartózkodott Síófokon és az utóbbi napokban súlyos differenciái voltak családjával. Emiatt a szállodatulajdonos rendkívül ideges volt és valóságban búskomorságba esett, emberkerülő lett.

A nyomozó hatóságok megállapítása szerint Decker szombaton délután utoljára

ra nevelt fiával volt együtt lakásában, ahol heves szóváltásra került a sor az apa és nevelt fia között. Később Decker rendkívül felült állapotban magához hívta a személyzetet s orvosért küldött. Két orvos is megjelent a szállodatulajdonosnál, akik Decker Tivadart bekötött fejével szállították el Síófokról.

A megdöbbenő családi dráma részletei azonban nem szivárogtak ki, mert Decker Tibor legszűkebb környezetével sem közölte, hogy mi történt közte és nevelt fia között. A szállodatulajdonos úgy tüntette fel a dolgot, hogy az utóbbi napok izgalmai következtében agyvérzés tünetei jelentkeztek nála.

A csendőrok megállapították, hogy a merényletet Decker Tivadar nevelt fia követte el, aki szombat délután, amikor a veszekedés után apja el akarta hagyni a szobát, revolvert rántott elő és rálőtt nevelőapjára.

A golyó Decker Tivadar tarkója fölött hatolt be a koponyába és a homlokcsont mögött akadt meg.

A szállodatulajdonos véresen fámlógott szájába, de a történetekről senki sem szólott. A csendőrok ma délelőtt nyomozták ki a megrendítő családi dráma részleteit, ami után Decker Tivadar nevelt fiát Síófokon előzetes letartóztatásba helyezték, s ma délután szállítják föl Veszprémbe, ahol a vizsgálóbíró fogja kihallgatni.

AZ ÉRELMESZESEDÉS VESZÉLYE MINDENKIT FENYEGET!

Előzze meg ezt a betegséget hosszabbítsa meg életét! Most jelent meg!

AZ ÉRELMESZESEDÉS természetes megelőzése, GYÓGYÍTÁSA

és kezelése. II. kiadás.
Írta: Buesányi Gyula dr.,
egészségügyi főtanácsos.

Természetellenes életmóddal nap-nap után újabb bűnöket követünk el egészségünk ellen. A szerző ezen munkájában mindenki számára érthető formában adja meg a helyes életmód és táplálkozásra vonatkozó útbaigatásait, hogy ezen gyakori és úgyszólván minden, a negyvenedik életév felé közeledő embert fenyegető veszélyes betegséget elkerüljük.

Ara P 1.50

Megrendelhető:

a DEBRECZENI UJSÁG—HAJDUFÖLD kiadóhivatalában
Ferenc József-út 56. Telefon 21—90.

Ma
kezd meg
sorozatos előadásait
Debrecenben
a Külső vásártéren

A nagynevű

CZÁJA

a nagykvalitású sátor-város **CIRKUSZA**

Előadások sorrendje:
MEGNYITÓ DÍSZELŐADÁS
szerdán este egy negyed 9 órakor
Csütörtökön este egy negyed 9 órakor
Pénteken este egy negyed 9 órakor
Szombaton d. u. egy negyed 5 órakor
Szombaton este egy negyed 9 órakor
Vasárnap d. u. 4 órakor
Vasárnap d. u. 6 órakor
Vasárnap este egy negyed 9 órakor.
Délutáni előadások folytatódhatnak.
Teljes esti műsor, mérsékelt helyárak

Oszlásnak indult átvágott torku csecsemőholttestet találtak a nagyerdei makkszedő asszonyok

A bestiális gyermekgyilkosság áldozatát ma boncolják fel

Hétfőn a késő délutáni órákban a Nagyerdőn, a Városi Strand és a Klinika épület közötti kis parkírozott erdőrészen három szegény asszony makkot szedett. Már estére hajlott az idő, ezért befejezték a munkát, összekötötték a kis tarisznyát és éppen indulni akartak hazafelé, amikor egyik asszony egy kék papírcsomagot pillantott meg néhány lépéssel távolabb a fűbe elrejtve.

A három asszony nagy érdeklődéssel bontotta ki a csomagot.

Kívül vastag légvédelmi papír, ezen belül hasonló vastagságú, de már sárgás-barna csomagolópapíros volt, s ebben egy újságpapírban puha tárgy volt beletakarva. Az asszonyok óvatosan bontották a csomagot és amikor sikerült az újságpapírost is felbillenteni,

az egyik asszony rémülten sikoltott fel. A másik kettőnek is elállott a szava, s csak kis idő múlva kezdtek rádöbbenni, hogy

a talált csomagban egy átvágott nyakú csecsemő holttest van.

A makkszedő asszonyok azonnal értesítették a nagyerdei parkőrt, aki a rendőrségnek tett jelentést a borzalmas gyermekgyilkosságról, illetve a talált hulláról.

Boczkó Mihály rendőrtanácsos és dr. Tamássy Géza tisztiorvos szállították ki a helyszínre, hogy megejtsék az első vizsgálatot. A késő esti órákban járt már az idő, amikor a holttestet megvizsgálta a tisztiorvos és megállapította, hogy a

gyermek nem régen azelőtt szülehetett, hogy meggyilkolták.

Legfeljebb egy-két napos lehetett s valószínűleg a bestiális anya a szülés után nyomban, vagy másnap egy borotvával, vagy hasonló vékony és éles tárggyal átvágta a kis fiúcsesemő torkát,

úgyhogy a fejét és a törzsét csak éppen egy kis bőr tartotta össze. Az orvosi megállapítás szerint a gyermek már egy napja lehetett a helyszínen, vagy legfeljebb már be volt csomagolva, mert

egyes részei már oszlani kezdtek.

A rendőrség a helyszíni szemle után nyomban megindította a széleskörű vizsgálatot a holttest eredetére vonatkozóan.

Az első biztos támpont az, hogy a kis fiúcsesemő azelőtt legfeljebb három nappal szülehetett s minden bizonnyal saját anyja, vagy apja gyilkolta meg a csecsemőt. Nem indokolatlan az a feltevés sem, hogy esetleg egy, a szegénytől menekülő leány-anya követte el a gyilkosságot.

A rendőrség nagy erővel folytatja a vizsgálatot, ugyanakkor jelentést tett a királyi ügyészségnek, ahol dr. Zsögöd Jenő vizsgálóbíró elrendelte a csecsemő-holttest felboncolását, annak megállapítására, hogy mennyit élhetett a csecsemő születése és a gyilkosság elkövetésének ideje között.

Keztyűt keztyűsnél vegyen!

A legjobb bőrkeztyűk gyártása és eladása nagyban és kicsinyben. Javítás, tisztítás, alakítás.

Wawruch Alajos keztyűsmester Debrecen, Szent Anna-utca 6

Nagyvárad világháborús tengerészei 22 évig rejtegettek drága selyemzászlójukat

Ahol egy nap alatt szertefoszlott minden idegen intézmény

Nagyvárad, szeptember. Már harmadik ízben léptük át a Trianonban megszabott vonalat, amely határt akart vonni magyar és magyar között. Érzésben, színben, élményben nem lehet különbséget tenni közöttük, hiszen mindháromszor az ősi magyar föld egyik darabja került vissza keserves, — hosszú esztendőken szenvedés után. Most is hazatérő magyar testvéreink köszöntötték odaát olyan melegséggel, olyan szívből-lelékből fakadó nyílt őszinteséggel, ahogy csak magyar ember tudja köszönteni régen látott hozzátartozóját.

Ma még azt mondjuk, hogy „odaát” vagyunk, a trianoni határ mögött, pedig ez a terület egy pillanatra sem szakadt el tőlünk, csak a velünk való érintkezést nehezítette meg a megvont határvonal. A lélek, a szív, az érzés ugyanolyan magyar odaát is, mint akkor volt, amikor nem ismerték ezt a szót: odaát. Erről most már harmadik ízben győződünk meg, amikor pompás honvédeink nyomán mi is átléptük a bécsi tárgyalásokon megsemmisített trianoni vonalat. Erdőtések, hatalmas betonsáncok, álcázott erődömbök, drótkadályok, úttorlaszok, felrobantott hidak állták útját az első honvéd csapatoknak, de csak rövid percekre.

De a mesterséges akadályokon és védelmi berendezéseken és léptenyomon felbukkanó idegen nyelvű feliratokon kívül semmi, de semmi sem mutatja, hogy

ez a terület 22 éven át idegen impérium alá tartozott és hogy itt minden alkalmat és eszközt megragadtak, hogy a magyarság anyagi és szellemi erejét megtörjék. Magyar itt minden, annyira, hogy egy nap alatt úgy szertefoszlott minden idegen berendezés és intézmény, mintha sohasem lett volna és holnap már csak mint rossz álomra emlékeznek vissza, az idegen uralom alatt eltöltött időszakra.

Magyar lélek, magyar erő

Az első, amit a ledöntött határ átlépése után látunk, a rengeteg nemzetiszínű zászló és az asszonyok, leányok magyar ruhája. A legkisebb faluban épp úgy, mint a városban minden házon, minden ablakból zászló leng, zászlócskák vannak az utcán sorfalat álló és rivalgó emberek kezeiben és az asszonyok és leányok nagytöbbsége tökéletes magyar ruhában jön a honvédek üdvözlésére. Ha pedig megkérdezzük, hogyan tudtak így felkészülni a magyar fogadtatásra, holott az idegen uralom még a ruházatra is rendszabályokat írt elő és a legszigorúbban tiltotta a magyar nemzeti szín bármilyen alkalmazását, a felelet mindig ugyanaz, bárhol kapjuk is: Hát csak akadt piros és zöld anyag a háznál. A magyar ruhát is meg lehet varrni odahaza, csak rejtegetni kell. — Így kerültek elő most is a régóta rejtegetett magyar ruhák és magyar zászlók. De előkerült néhány olyan

zászló is, amely még Trianon előtt is megvolt. Nagyvárad határában egy csoport idősebb hadfi vonult fel egy rongyokba szakadozott selyemzászló alatt, amely valaha remekbe készült. Nagyvárad világháborús tengerészei hozták el ezt a selyemzászlót, amelyet a 22 év alatt felváltva rejtegettek a legfurfangosabb helyeken. A sok viszontagság között a zászló megrongyolódott, megkopott, de tulajdonosai egy világegyetem nem adták ki a kezükből.

És ahogy a régi tengerészek eljöttek, hogy személyesen féltve őrzött zászlójuk alatt köszöntsek egykori és jelenlegi legfőbb parancsnokukat, Horthy Miklóst, ugyanúgy vonult ki a városi fogadtatásra teljes cs. és k. gyalogsezeredes díszruhájában a még békében nyugalmazott ezredes. Aranyujtásos díszcsákójához emelve a kezét, mereven tisztelegve köszöntötte honvéd bajtársait, akik eljöttek

most, hogy felszabadítsák magyar testvéreiket a rabságból...

A kakastoll becsülete

— Nézzétek, jönnek a csendőrök! Jaj de szépek a kakastollasok — lelkesedtek mindenütt, ahol csak meglátták a bevonuló csendőrök remek csapatát. Hatalmas nyílt autókön ülve érkeztek meg a csendőrök és mire beértek a Szent László térre, már jóformán csak a fejük állt ki a rengeteg virág közül, amellyel valósággal elborították őket.

— No, most már lesz rend! — állapítja meg egy atyafi mellettünk.

— Ugyan miért örül annyira komám, — aggályoskodik a szomszédja — hiszen ezektől is kap kend egy pár pofont, ha elköti a lovat!

— Kapok bizony, de olyan, mintha az idősapámtól kapnám!

DR. SZERLEMHEGYI ERVIN

Terményeit tűzkár ellen átalánybiztosítás keretében biztosíthatja legolcsóbban

Négyszer annyi volt Hajdu megyében a tifuszmegbetegedés augusztusban, mint a múlt év ugyanezen hónapjában

Dr. Gaertner István tisztifőorvos a legutóbbi vármegyei közigazgatási bizottsági ülésen részletesen beszámolt Hajdu-megye múlt havi egészségügyi és népmozgalmi adatairól és eredményeiről.

A jelentésből kiténik, hogy Hajdu megyében a házasságkötések, születések, sőt a halálozások száma is kevesebb volt most augusztusban, mint a múlt év ugyanezen hónapjában, vagy most júliusban. Augusztusban ugyanis mindössze 31 házasságkötés történt, a múlt évben ugyanakkor 93, születések száma 381, a múlt évben ötvennel több volt, a halálozások száma pedig 187 volt, míg az előbbi hónapban 233 volt, a múlt év augusztusában pedig 194. Hajdu vármegye népszaporodása tehát augusztusban 198 volt.

Igen szomorú képet mutatott a múlt hónap közegészségügyi állapota. Hajdu megyében augusztusban 78 számárköhögős beteget kezelték, rendkívül nagy volt a vérhasban megbetegedettek száma. Összesen 68 beteget kezelték vérhasról, s ennek a betegségnek főfészke Hajdúböszörmény és a püspökudányi járás községei voltak. Összesen hatan haltak meg vérhas betegségben. A vérhas megbetegedések száma annál inkább aggasztó, mert a múlt év augusztusában mindössze 16 esetben fordult elő vérhas betegség.

A tisztifőorvos jelentéséből kitént még, hogy a múlt hónapban baleset folytán 3 ember halt meg, míg öngyilkosság útján ötven halt meg.

SZÉKELY HAZAT LÉTESIT a debreceni Hargitaváralja jelképes község

A számkivetettség huszadik esztendeje után végre hazatérhetnek az Erdélyből világgá űzött székelyek, akik ezekre az ünnepi pillanatokra vártak elnyűhetetlen lelkesedéssel és kedvvel. Sokszor már a fanatizmusig fokozott lelkesedéssel hirdették a debreceni székelyek is, hogy ez nem maradhat így, ennek meg kell változnia, mert a Duna se folyhat a végletekig visszafelé, egyszer ismét megindul a rendes útján. A debreceni székelyeket egyesületek tartották össze, így a többi között a jelképes székely falu, Hargitaváralja, mely esztendőről esztendőre harcolt és lelkesített azért a maradandóság városában, hogy egyszer eljőjön a diadalmos bevonulás szent láza...

Isten megadta ennek a nemzetnek ezt a kegyet.

Megmozdult az ország és együtt sirt, zokogott, lelkesedett ennek a népnek apraja nagyja, de nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy elsősorban a székelyek és erdélyi magyarok voltak azok, akiknek lelkesedése és öröme határtalan ma is. Hazamenni újra, otthon élni, dolgozni, küzdeni a megnagyobbodott hazáért, hogy egyszer újabb bevonulások után a történelmi határokon belül legyen új hazája földjén mindenki, aki magyar...

Ez a gondolat lelkesítette Hargitaváralja jelképes község népét, amikor az első örömeik nagy lángjában közadakozásból pénzeket adtak össze, hogy a felvidult magyar ég alatt meginduló magyar életben minél több magyar és székely találja meg a boldogulást. Egyetlen nap gyönyörű összeg gyűlt össze és ezt a pénzt, s a további gyűjtést arra használja fel Hargitaváralja község, hogy valahol, ott ahol erre a magyar szempontból a legnagyobb szükség lesz, házat épít köz és magyar célra, ahol házuk tájától távol élő magyarok összefogott erővel dolgozhatnak, küzdhetnek az egyetemes magyar célért. Valahol, valamelyik nemzetiségi területen a hazának teremti talán meg ezt a házat, esetleg telepítési gondolat megvalósításával székely, vagy erdélyi magyar családoknak adnak módot arra, hogy minél szélesebb, tágabb területen vehesse birtokba az őseitől elorozott földet a mai magyar és székely nemzedék...

Jöjjön minden magyar és minden székelymagyar, hozza pengőjét, vagy fillérjét, mert szentebb és magyarabb célra aligha adhatná, mint erre az új elindulásra. A szeptember 7-iki összejövetelen a székelyház alapításához hozzájárultak: Tompa Károly 100, dr. Fazakas Sándor 100, Szigethy Lajos 100, Lajos Béla 20, Bartalis József 50, Ferenczy Miklós 20, Derzsy Kálmán 20, Tarcaly Árpád 20, Péterfi Lajos 10, Jánosy Sándor 10, Bíró Árpád 10, Szentgyörgyi Gábor 5, Pál Mihály 5, összesen 470 pengővel. További adományokat: Lajos Béla Hargitaváralja székely jelképes községi pénztárosnak, Dobó-u. 1. sz., avagy Derzsy Kálmán, Debrecen kiadóhivatallal pénztáros, József kir. herceg-u. 1. sz. kérjük előjegyezni, vagy leadni. Minden adományt hírlaplág is nyugtáznak.

HIREK

Gyógyszertarak éjjeli szolgálatát: „Aranyangyal” Bánó Andor, Piac-utca 50. — „Reménység” Dr. Gödény S. orvoskösei, Csapó-utca 22. — „Isteni gondviselés” Székely Adorján, Petőfi-tér. — „Sas” özv. Mandel Józsefné, Hatvan-utca 70. szám.

Időjárás

A Kárpátok medencéje fölé a magassabb légrétegekbe enyhe és páradús levegő nyomult. Ennek következtében hazánkban délnyugat felől erősebb felhősödés indult meg.

JÓSLÁS: Elénkebb szél, jobbára felhős idő, több helyen már az ország déli részén eső, zivatar. A hőmérséklet nyugaton alig változik, keleten csökken.

Emlékezzünk

SZEPTEMBER 11.

1914. A második Lemberg-i csatában e napon történt, hogy az oroszok felakarták göngyölníteni a Lemberg-től délre, Lesniovicé-nél harcoló volt debreceni 39. közös gyalogezred arevonulását. Jobbszárny ellen heves rohamot intéztek. Gömörny Árpád százados észrevéve a kritikus helyzetet, géppuskás osztagának egy puskájával kirohant az erdőből és nyílt terepen át az orosz géppuskák záporzórukeresztjében, valamint heves ágyútűzben az ellenség által már szorosan körülrzárt kis erdőparcellába vetette magát, ahonnan aztán a géppuskát kezelő néhány vitéz emberrel az orosz támadást fényesen megküzdte. Ezrede hlymódon képes volt az elért állásban kitarítani, ami a hadosztály helyzetére is döntő kihatással volt. A bronz vitézségi érdeméremet kapta.

Kolozsvár felszabadulására

Mintha nem is őszbehajló
Szeptemberi idő lenne,
Mintha minden virág, faág
Megújodna, feléledne...
Elborítják pompás dísszel
Az ünneplő magyar földet,
Merre Horthy katonái
Menetelnek, útát törnek

Amerre Ők járnak, mennek,
Magyar ajkák énekelnek,
Magyar szívek örömlángja
Lobban fel mint tüzes fákllya
S elűzi a sötétséget,
Szégyen pirja már nem éget,
Dühös öklök kismulnak,
Egymás felé kezek nyúlnak,
Testvéri kézzel szorítással
Végeznek a sötét árnyal,
Huszonkét bús esztendőnek
Rémképei rombadölnék!

Kincses magyar Kolozsváron
Áldott legyen minden lábnym,
Mely a szabadságot hozza,
Véréinket feloldozza
És eltörli a nagy átkot,
Az idegen, gyűlölt jármot!...

WAGNERNÉ SZÜTS ADÉL

— A berlini magyar kereskedők hódoló távirata a Kormányzóhoz. Berlinből jelentik: A berlini magyar kereskedők és iparosok egyesülete díszközgyűlésén elhatározta, hogy Erdély északi részének visszacsatolása alkalmából mélyen hódoló táviratban üdvözlő Horthy Miklóst, Magyarország kormányzóját.

— Zár alá került a miskolci cionisták vagyona. A miskolci polgármester a belügyminiszter ismeretes rendelete értelmében betiltotta a Magyar Cionista Szövetség miskolci fiókját. Ugyanígy a Betár és Igudász Jiszroel cionista szervezeteket. Ezt követően pedig zár alá vette a miskolci cionista szövetség és alszervezetei vagyonát is. Miskolc város polgármestere erről a következő hivatalos jelentést adta ki: „A Magyar Cionista Szövetség fiókjának, továbbá Betár és Igudász Jiszroel elnevezésű cionista szervezetek feloszlását a belügyminiszter rendelkezése végrehajtottam és vagyonukat hatósági zár alá vettem. Felhívom mindazokat, akiknek nevezett egyesületekkel szemben követelésük van, hogy azt a követelés igazolásával együtt dr. Trékny Török Andor városi főjegyzőnél 48 óra alatt jelentsék be”.

Kihágási eljárás indult több kereskedő ellen, mert a petróleum fogyasztási kimutatást nem terjesztette be

A város közlemezési és közellátási hivatala kihágási eljárást indított több olyan debreceni vegyeskereskedő ellen, akik a felszólítás ellenére mind a mai napig nem terjesztették be a petróleum fogyasztás augusztusi kimutatását. Mint ismeretes ugyanis mióta a petróleum jegyrendszer életbelépett, azóta a petróleumot árusító kereskedőknek pontos feljegyzést kell vezetni az eladott petróleum mennyiségéről, s ezt a jegyzéket a hónap végén be kell nyújtani a közellátási és közellátási irodához, hogy a következő hónapi

elosztást ennek alapján zavartalanul és pontosan elkészíthessék.

A közlemezési ügyosztály már egy ízben felszólította a késedelmes kereskedőket, sőt meg is idézte őket, mindennek ellenére még mindig vannak olyan petróleumot árusító cégek, amelyek nem nyújtották be az augusztusi kimutatást. Ezek ellen most kihágási eljárást indít az ügyosztály. Egyben közli, hogy ez a körülmény hátráltatja a szeptemberi petróleum-jegyek kiszolgáltatását és a petróleum mennyiség megállapítását.

— A „FERENC JÓZSEF” KESERŐVIZ régóta kitérően bevált háziszer megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható természetes hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

— Egymásnak rohant két gépkocsi. Súlyos autókarambol történt kedden délelőtt Budapesten a Budafoki-úton. Egy BL 831 és egy BL 934 rendszámú bérautó egymásnak futott. Az összeütközés következtében az egyik bérautó utasa dr. Nyíry László 36 éves építész mérnök súlyos sérüléseket szenvedett. Nyíryt a mentők életveszélyes állapotban szállították az Új Szent János-kórházba. Az autókarambol ügyében a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Husz évre ítélték vom Rath gyilkosát. Az elmúlt évben elkövetett párisi diplomatagyilkosság utolsó felvonása héli-fón vált ismeretessé Newyorkban. — yorkban. Párisból érkezett a teljesen megbízható hír, hogy vom Rathnak, az egykori párisi német nagykövetség első tanácsosának gyilkosát, Grünspannt, 20 évi fegyházra ítélték. Az ítélet után — a jelek szerint — Grünspannt egy németországi fegyintézetbe szállították.

— Flaink pilótaképzésére áldozunk két fillért! Kérjünk repülőbéllyegeket!

— A szemesi bab-, borsó- és lencsekészletek bejelentése. Az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosának a bab, lencse és hántolatlan borsó legmagasabb árának megállapítása tárgyában kiadott 23.400—VII. 1940. A. K. sz. rendelete 14. és 15. §-ai a következő rendelkezéseket tartalmazzák: Minden olyan kereskedő, aki ideai termésű száraz szemes babból, lencséből vagy hántolatlan borsóból 1940 évi szeptember hó 8-án külön-külön 1 (egy) q vagy annál nagyobb mennyiségű készletet tart, köteles teljes készletét az eladó nevének és lakóhelyének, a vételi egységárának és a vásárolt mennyiségek feltüntetésével mellett a m. kir. Külkereskedelmi Hivatalhoz (Budapest, V., Széchenyi-rakpart 6. sz.) szeptember 16-ig bejelenteni. A bejelentést a rendelet mellékletén közölt minta szerint két példányban kell megtenni. A bejelentést a m. kir. Külkereskedelmi Hivatalhoz személyesen kell benyújtani, vagy postán ajánlott küldeményként két példányban kell megküldeni. A bejelentésre szolgáló díjmentes űrlapot a m. kir. Külkereskedelmi Hivatalnál személyesen, vagy írásban kell igényelni, a bejelentésre kötelezettek azonban a bejelentőlapokat a jelen rendelet mellékletén megjelölt nagyságban és formában maguk is elkészíthetik. A m. kir. Külkereskedelmi Hivatal a bejelentőlap egyik példányát hivatali bélyegzővel ellátva a bejelentőnek vissza adja, vagy postán visszaküldi. Egyebekben bővebb tájékoztatást a Budapesti Közlöny 1940. évi szeptember hó 8-iki száma nyújt. Polgármester.

Az osztálysorsjáték húzása

70.000 pengőt nyert: 31805
4000 pengőt nyert: 55555
200 pengőt nyertek: 6666 17965
1000 pengőt nyertek: 923 1218 2981
8701 24399 33404 36064 60408 72513 78091
800 pengőt nyertek: 7918 22165 24725
26474 29078 41884 53318 63609 84411 87512
600 pengőt nyertek: 35909 46799
500 pengőt nyertek: 7247 13329 28367
55327 75335 78308
300 pengőt nyertek: 1704 2061 2882
4159 5572 10466 10999 11202 11390 11392
12948 13537 15900 19339 21094 22650
23615 24556 27730 28591 31850 34859
34920 35271 39452 39962

— Hirdetmény. Ertesítjük a t. utazóközönséget, hogy a MÁV pályaudvar felé vezető villamos vonalon, a Városháza épületével szemben lévő megállóhelyet további intézkedésig a Debreceni Első Takarékpénztár épületével szembe helyezzük át. Az üzletigazgatóság.

— A visszatért Erdélyi színházai. A Színművészeti Kamarában már elkészítették a kimutatást azokról az erdélyi előadásokról, községekéről, ahol színházi előadás céljaira szolgáló épületek vannak. Önálló színházi épülete van Besztercének, Csíkszeredának, Désnek, Kézdivásárhelynek, Kolozvárnak, Marosvásárhelynek, Máramaroszigetnek, Nagybányának, Nagykárolynak, Nagyváradnak, Sepsiszentgyörgynek, Szatmárnémetinek, Székelyudvarhelynek, Szilágysomlyónak és Zilahnak. Színházi előadások céljaira szolgáló megfelelő színháztermekkel rendelkeznek: Barót, Bánffyfyudnyad, Borosnyó, Bors, Borszék, Csíkszentmárton, Ditró, Élesd, Érmihályfalva, Felsővisó, Gyalu, Gyergyószentmiklós, Halmi, Kékes, Kovászna, Kraszna, Magyarcséke, Magyarláros, Magyarzsombor, Margitta, Maroshévíz, Nagyszalonta, Naszód, Nyárádszereda, Szamosújvár, Szénváralja, Szilágycseh, Szépvíz, Szászrégen, Tasnád, Teke és Zsibó. Előreláthatólag a visszatért erdélyi részekben négy-öt új színtársulatot szerveznek majd.

— Hirdetmény. Debrecen város első fokú közigazgatási hatósága közhírré teszi, hogy Nagyszepes 17. szám alatt 7 darab jerke német birka Pásztor János gazda által felügyelet nélkül és gazdátlanul találtatott. Az állat a város istállójában (Bethlen-u. 39. sz.) van gondozás alatt Ha az igazolt tulajdonosa a közhírtételtől számított 3 nap alatt az állat átvételét céljából nem jelentkezik, a gazdátlanul talált állat az 1894. XII. tc végrehajtása tárgyában kiadott 48.000 —1894. F. M. sz. rendelet 107. §-ában foglalt rendelkezések alapján 1940 szeptember 16-án megtartandó debreceni sertésvásáron fog nyilvános árverésen értékesített.

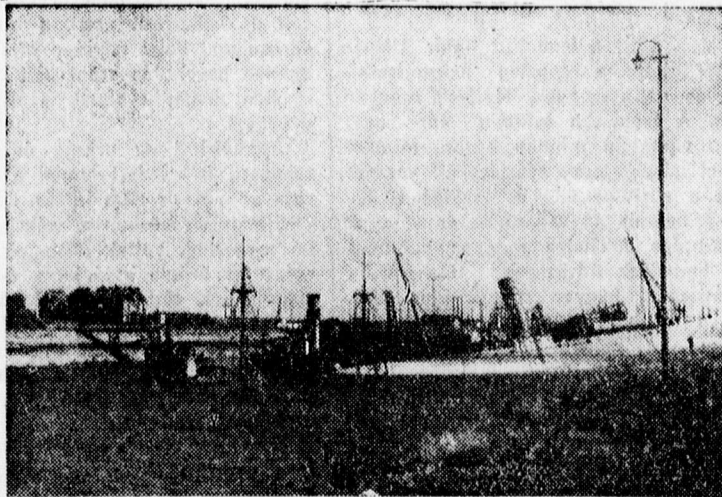
Negyvenkét éve gyilkolták meg Erzsébet királynét

1898 szeptember 10-én — pontosan negyvenkét évvel ezelőtt — oltotta ki a gyilkos tör a Genfi-tó partján a „magyarok királynéjának”, Erzsébetnek az életét. A magyar nép, amely a soha nem múlt szeretet és hála virágaival vette körül életében a szép királynét, halála után legendákat szőtt a szépséges asszony körül. Fél évszázad sem múlt el azóta, hogy a döbbenetes tragédia a Genfi-tó mellett lejtésdőlött, mégis a történelem közelségében is számos könyv, regény és színdarab őrzi a magyarok királynéjának emlékét, jelezve, hogy ez a nép, akit a szívbe fogad, sohasem felejt el. Ezen az évfordulón idézzük az ő emlékét!

— Kummergruber Emil maradt továbbra is a Katolikus Otthon ügyvezető-igazgatója. A múlt nap tartotta a Katolikus Otthon közgyűlést, melyen egyhangulag a régi nagymúltú egyesület fenntartása mellett döntöttek. Bizonytalan hírek terjedtek el a közelmúltban az otthon feloszlásával kapcsolatban, de ez a közgyűlés eloszlatta a ködöt a Katolikus Otthon ügyéről. Mátray Imre titkárral titkári jelentése után Kovács Elemér pénztári jelentése következett. Dr. Lindenberger János elnök ezután bejelentette, hogy Kummergruber Emil sikerült megnyerni, hogy vállalja el ismét a Katolikus Otthon vezetését, melyet oly körültekintéssel irányított a múltban. A megjelentek örömmel hallgatták az elnök bejelentését. Célkitűzése, hogy új tagok szerzésével szilárd alapokra helyezze az Otthont, hogy ezáltal is mentesítse az egyházat, mely állandó hozzájárulásával segítette és segíti az Otthont. Kilitásba helyezte néhány nagyszabású újítást is. Ugyancsak több kulturális és szociális előadásokat fognak tartani a vasutasok és postások számára. Ezután megjelentek a tisztújítást. Díszelnökök: Krall János, Tichy Antal, Székér Ernő, Wilhelms Emil. Elnök: dr. Lindenberger János. Társelnökök: Ruffy Varga Kálmán, Kelemen Ernő. Alelnökök: dr. Baróthy Zoltán, dr. Zsögöd Jenő, Bohuss Károly. Ügyvezető igazgató: Kummergruber Emil. Igazgatóhelyettes: Heynke Oszkár. Főtítkárr: Nagy József. Titkár: Kostya Géza. Pénztáros: Kovács Elemér. Gondnok: Gereczce Sándor. Ügyész: dr. Gyöngyössy Róbert. Könyvtáros: Kovács Mihály. Ellenőrök: Gábor György, Ring Vince. Számvizsgáló: Ferenczy Viktor, Mátray Imre, Aberle Raymond, Boros Nándor, dr. Tóth Emil, Tóth Vilmos.

— Bartalis tánciskolájában szeptember 17-én táncanfolyam kezdődik. Szépen táncolni Bartalistól tanul.

— 100 leírt 3 pengő 33 fillért fizet a Nemzeti Bank. A Magyar Nemzeti Bank rendelkezésben intézkedett a visszacsatolt területeken forgalomban levő lei-bankjegyek beváltásáról. A Nemzeti Bank 100 leírt 3 pengő 33 fillért fizet, vagyis 1 pengő 30 leinek felel meg. A Nemzeti Bank már megkezdte a lei-bankjegyek beváltását és azokat 1940 évi szeptember hó 23-áig fogadja el átváltás végett. A Nemzeti Bank felhívja a közönséget, hogy ne a kirendeltségekhez, hanem az ot-tani pénzügyintézetekhez forduljanak inkább, hogy ez gyorsabban lebonyolódhassék. Az átváltás minden-nemű költség és díj nélkül történik. Az érmék átváltásáról hirdetményben értesítik majd a közönséget. Addig az érmék fizetési eszközül szerepelnek. Aki 150.000-nél nagyobb bankjegyet akar beváltani, annak személyazonosságát és lakóhelyét igazolni kell. A hirdetményt Baranyai Lipót, a Nemzeti Bank elnöke, Quandt Richard vezérigazgató és Kocs főtanácsos írták alá.

Elsüllyesztett hajók egy flandriai kikötőben. Foto: R. D. V.

ISKOLACIKKEK

PAPIRÁRÚK
ÍRÓ-ÉS
RAJZSZERK
OLCSÓN
BESZERESZHETŐK

VAMOSI

PAPIRÚZLETÉBEN
SZÍNHÁZ AJTÁRÓ

Gyászrovat

ELTEMETTEK
JAKOBOVITS JÓZSEFET

Kedden délután temették el nagy részvét mellett dr. Jakobovits József ügyvédet, aki vasárnap este tíz napi betegség után váratlanul elhunyt. A temetésen megjelent dr. Kölesey Sándor polgármester is, Ary Lajos színművészeti főtanácsos kíséretében, továbbá dr. Fráter Pál az Ügyvédi Kamara elnöke, beszercebányai Klein László ny. tábornok, az elhunyt egykori ezredparancsnoka, Kárpáti Elemér vezérigazgatóval az élen a Magyar Általános Hitelbank tisztviselői, számos társadalmi egyesület vezetősége és mindazok, akiket barátság, vagy társadalmi kapcsolat fűzött az elhunyt Jakobovits Józsefhez.

A temetési szertartás után számos búcsúbeszéd hangzott el, majd elhantolták Jakobovits József ügyvéd földi maradványait.

KÓS PÁLNE Ökrös Eszter temetése ma délután négy órakor lesz a 2/b. ravatalozóból, római katolikus gyászszertartással, Fehértóty vállalatának rendezésében.

HERVAI LÁSZLÓ tizedes temetése ma délután lesz Hódmezővásárhelyen, a római katolikus kápolnából. Szállítását Fehértóty vállalat végzi.

Özv. nemes Gaál Antalné

sz. Szabó Gizella 76 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Gyászolják szerető gyermekei, unyei, unokái és kiterjedt rokonsága. Lakás: Szondi-utca 17. Gebauer cég rendezi.

Özv. Sőregi Istvánné,

Molnár Eszter 70 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután fél 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Pacsirta u. 40. Dankó temetkezési vállalat.

Dr. Kiss Ernőné

(OTI orvos neje Berettyó-újfalu) 41 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután fél 5 órakor lesz a Köztemető II/a. ravatalozó terméből r. kat. szertartással. Pusztai temetkezési intézet

— A Városi zenekolában a beiratkozások folynak. Beiratkozni lehet az összes fős. és mellékintézményekre naponta d. e. 9—1-ig és d. u. 3—5-ig a zeneiskola titkári hivatalában, ahol bővebb felvilágosítás is nyerhető. Vár-u. 1. sz. (Telefon: 23—96 sz.)

— Minden hazafias kereskedőnél kaphat repülőhelyet.

— Hirdetés. Az elsőfokú iparhatóság felhívja Debrecen sz. kir. város területére tűzifakereskedésre érvényes iparigazolással rendelkezőket, továbbá tűzifakereskedéssel ténylegesen foglalkozó fűszer- és szatós kereskedőket, hogy a tűzifakereskedés kijelölésére a tűzifakereskedői kijelölés iránti kérelmüket az elsőfokú iparhatóság iktatóhivatalába (Kossuth-u. 20. fsz. 33.) saját érdekükben mielőbb adják be. A kérvény kétpengős okmánybélyeggel látandó el, ahhoz mellékelendő az iparigazolvány eredetben, vagy annak hiteles másolata. A kérvényben pontosan fel kell tüntetni, hogy a tűzifakereskedést hol (utca, házszám) kívánja szakorolni. Az elsőfokú iparhatóság.

Ihász Aladár kezdi meg a színi évadot Debrecenben

Megérkezett Debrecen városához a Színművészeti Kamara értesítése a cseretársulati igazgatók rajtjáról

A cseretársulatok színiigazgatói már megszervezték egyesületüket, mert rövid időn belül a vidéki színházakban is megindul az élet. A Színművészeti Kamara elnöksége most értesítette Debrecen város polgármesterét, hogy Debrecen az Északi kerületbe került két és fél hónapos időtartammal három színiigazgató fogja felkeresni. Ez a három igazgató vitéz Bánky Róbert, Ihász Aladár és vitéz Tolnay Andor. Ugyancsak az Északi csoportba került Miskolc és Kassa. A nyári állomások: Ujpest, Kispest, Pestszenterzsébet. A Csokonai Színházban október elején, vagy közepén kezdődik a színiévad amikor is Ihász Aladár társulata játszik először. Ugyanakkor vitéz Bánky Róbert Miskolcon és vitéz Tolnay Andor Kassán kezdi a munkát. A társulatokat úgy szervezték meg, hogy zenés és prózai darabok

előadására egyaránt alkalmasak lesznek.

Bár még nem ismerjük a társulatok teljes névsorát, úgy tudjuk, hogy a mindegyik társulatnál több elsőrangú erő van. A műsor is változatosabb és érdekesebb lesz, mint az elmúlt szezonban. Így aztán megvan rá a remény, hogy a debreceni közönség kitűnő előadásban jó színdarabokat láthat.

Itt említjük meg, hogy a tavalyi cseretársulati rendszer egyik igazgatója, Kardoss Géza, aki tudvalevően Szegeden önálló társulattal kezdte a szezon, a napokban nyújtotta be Szeged városához az új társulat névsorát. A tagok között több ismerős név van. Így elsősorban Kardoss Géza, továbbá Szokoly Gyula, Madarász László, Szilgethy Andor, Nagy Erzsébet, Krémer Böske stb.

METEOR mozgó mai fősora: AZ ELSŐ CSÖK, Deanna Durbin édes filmje! Hirdető! Előadások: 5—7—9 órakor. Holnapról: GÜL BABA

— Uray Sándor egyházkerületi főjegyzőnek unokája született. Kedves családi öröm érte Uray Sándor egyházkerületi főjegyzőt és feleségét. Fiúknak, ifjú dr. Uray Sándor minisztériumi titkárnak és feleségének, Ravasz Verának, dr. Ravasz László püspök leányának fiú gyermeke született, akit az elmúlt nap bensőséges családi ünnepség keretében kereszteltek meg. Uray Sándor egyházkerületi főjegyző a kis unokája születésének hírére felutazott Budapestre és részt vett a keresztelésen. Egyébként úgy Uray Sándor lelképásztort, mint az ifjú apát, dr. Uray Sándort számosan keresték fel Debrecenből is szerencsekívánattal.

— Vecsey Zoltánt Budapestre helyezték. Debrecen városának ismét egy értékes, köznevelésben lévő tisztviselőjéről kell beszélni. Vecsey Zoltán gazdasági felügyelőt kinevezték Budapest székesfőváros, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Kecskemét város gazdasági felügyelőjévé, Budapest székhellyel. Megüresedett helyét vitéz Kovássy Lajos gazdasági felügyelő tölti be, akit Székesfehérvárról helyeztek Debrecenbe a földművelésügyi minisztérium.

— Naményi Z. Gyorsíró-gépről iskolában beiratások megkezdődtek. Vidékieknek vasútkedvezmény. Államvizsga, állásbábelvezés. — Bathványi-u. 1.

— Teleki Mihály gróf a telepes községekről. Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter a Magyar Élet Pártja értesítőjében tanulságos cikket írt arról, hogy mit tett a kormány a földbirtokpolitikai törvény végrehajtása érdekében. A cikk egyébként megemlékezik arról, hogy a telepítési törvény célkitűzéseinek megfelelően hol és hány telepes községet létesítettek, vagy hozzáépítést hol mozdítottak elő az ilyen községek fejlődését. Ezek az építkezések bizonyítják a földbirtokpolitikai tevékenység sokoldalúságát és jelentős arányait. Az óriási ügyforgalomra jellemző, hogy míg 1938-ban 43.052 példányt, addig 1940 július 30-ig 38.775 ügydarabot iktattak és ez utóbbi szám arra enged következtetni, hogy az ügyforgalom az év végéig meg fogja haladni az 55.000 darabot. Megállapítja a cikk, hogy a beadványok jelentős része alaptalan kérelem. Tájékoztatóul közli ezután, hogy mely szempontok szerint tárgyalják érdemileg ezeket a beadványokat. Az illetékesek hivatásuk magaslatán állanak, megfeszített munkával dolgoznak a kifizető cél elérésére, minden emberileg lehetőleg megtesznek, a földbirtokpolitikai célkitűzéseket igazolják minél gyorsabban megoldani, így tehát nyugodtan várja meg mindenki, amíg sor kerül rá, — fejezi be a cikk.

Az olasz veszteséglista

Valahol Olaszországban, szeptember 10. (Stefani.) Közvetítették a negyedik veszteségjegyzéket, amely annak a 21 tisztnek és katonának a nevét tartalmazza, akik a nyugati arcvonalon szerzett sérüléseikbe haltak bele. Augusztusban Észak-Afrika földjén 78-an estek el, 156-an sebesültek meg, 7-en pedig eltűntek. Kelet-Afrikában a halottak száma 50, a sebesülteké 127, az eltűnteké 20, a haditengerészet vesztesége: 88 halott, 77 sebesült, 138 eltűnt. A repülő haderő 56 halottat, 128 sebesültet veszített, 131-en pedig eltűntek.

AZ ÚJ CIGARETTA NEVE „ERDÉLY“

Budapest, szeptember 10. A pénzügyminiszter a keletmagyarországi és erdélyi területeknek a szent koronához való visszaesetelése alkalmából „Erdély“ elnevezés alatt új szivarokat bocsát forgalomba. Az új cigaretta elsősorban a visszacsatolt területen, majd a gyártás előrehaladottságához mérten Budapesten, illetve az ország egész területén kerül előadásra. Az 1.75 pengős szivarokdobozban csak 24 szivarka van, a 25. darab helyett a m. kir. Dohányjüvedék elismeréssel nyugtázza azt, hogy a vásárló a 25. szivarka árát az erdélyi szociális szervezet javára adozta. Egyidejűleg a felvidéki cigaretta gyártása megszűnik. (MTI)

Iparok forgalma

AUGUSZTUS 16-TÓL Szeptember 9-IG

Új iparok: Polgári Lajos képesített kőfaragó, Román István koresma, Dobár Istvánné sz. Hadházi Mária koresma, Vágólygyi Márton cukorka, csokoládé, stb. kereskedés; Mezei György burgonya, zöldségfélék stb. kereskedés; özv. Stepper Károlyné sz. Pap M. János Ilona hírlapok, folyóiratok, regényvel való kereskedés és bizományi kereskedés; Király István kft. rum, likőr, egyéb szesze sitalok gyártása; Király István kft. bornak adás-vétele továbbárusítók részére; Móricz Ilona fehérneműkészítő; Szabó Zsigmond ásványolajtermék stb. adás-vétel. közvetítése; Szalontai István építési vállalat; Bugjó Péter szatós és egyszerű tejkimérés; özv. albisi Elekes Dezsőné sz. Janatka Mária tűzifa, kőszén- és faszénkereskedés; Laczi István telephelyről fuvarozó gépjármű bérbevevő; Thóbiás Erzsébet kozmetikus; ifj. Tótfalusi Géza kötött, szövött, divatruha kereskedés; ifj. Tótfalusi Géza katonai cikkek, acéláru, bőrdíszmű és bőrdíszmű cikkek kereskedése; ifj. Tótfalusi Géza illatszert adás-vétele fogyasztók részére; ifj. Tótfalusi Géza cipő és sportcikk kereskedése; özv. Kardos Béláné fűszer- és eszmekegyes kereskedés; Bodnár Géza autós, mezőgazdasági gépek, ezek alkatrészai, felszerelése, üzemanyagok kereskedése; Bodnár Géza szén, tűzifa, épületfa, építkezési anyagok kereskedése; nemes dr. Kala Zsigmond tűzifa adás-vétele fogyasztók és továbbárusítók részére; Jenei Jenné sz. Turi Margit koresma; Nagy Endre koresma; Erdődi Károly vendéglős; Pongor András egy járművel és egy loval való helyi szekérfuvarozó.

Az iparálladéokban történt változás feljegyeztetett 203 esetben.

Aresés a debreceni piacon

A debreceni közönség régóta panaszkodott már a hónapokon át tartó magas árak miatt. Panaszuk nem ok nélkül volt, mert míg az előző években a debreceni volt az ország egyik legolcsóbb piaca, addig az idén itt tapasztaltak legmagasabb árakat, magasabbakat, mint Budapest. Ennek oka — mint ismeretes — az volt, hogy az ország keleti részében elhelyezett nagyszámú katonaság nagy részét Debrecennek, illetőleg környékének kellett élelemmel ellátnia. Ez a körülmény természetesen éreztette hatását a piaci árak kialakulásánál. Emellett tanuskodik az a tény is, hogy az erdélyi bevonulás kezdete óta fokozatosan esnek az árak. A vásárlóközönséget különösen kellemesen érintette a paradicsom olcsóbbodása, amiben része van a mostani meleg napoknak is. A zöldségfélék piacán csaknem minden cikk ára lejjebb ment.

A keddi piaci árak a következők voltak: paradicsom 14—20 f., rózbaburgonya 12 f., egyéb 8—10 f., zöldbab 28—36 f., hagyma 16—24 f., fokhagyma 50—60 f., szemes bab 50—60 f., zöldség csomója 8—12 f., retek csomója 5—8 f., uborka 3—6 f., eltenivalónak száza 1.20—2.50 P., káposzta 8—24 f., kelkáposzta 06—16 f., vöröskáposzta 20—40 f., karfiol 10—50 f., tök 12—20 f., kalarabé 3—8 f., csöves kukorica 3—5 f., paprika 1—3 f., zeller 2—4 f. A gyümölcspiac árai: alma silány 12—24 f., közepes 26—56 f., elsőrendű 60—100 f., szilva 30—50 f., körte 60—140 f., borszölgő 32—56 f., csemege-szölgő 60—110 f., silány őszibarack 40—64 f., elsőrendű 100—160 f., görögdiónyenyeg 9—12 f., sárgadinnye kg. 14—20 f., dió kg. 100—120 f., citrom drb. 8—12 fillér. A baromfi piacon a következő árakon vásároltak: kővér kacsa kg. 1.70—1.90 P., sovány 1.10—1.20 P., kővér liba 1.80—2.00 P., sovány 1.10—1.20 P., tyúk kg. 1.20—1.30 P., csirke kg. 1.30—1.50 P., tojás kg. 1.90—2.10 P., darabja 9—11 f.

Autószerencsétlenség Konstanza mellett

Konstanza mellett felborult egy tehergépkocsi. Az utasok közül egy százados és két tisztviselő meghalt.

— Betiltották a holland szabadkőműves páholyokat, Hollandia egész területén betiltották a szabadkőműves páholyokat és a tőlük függő szervezeteket.

— Kérje mindenütt vásárlásánál a repülő bélyeget!

— Zöldmentesítik a román vasutakat. A román államvasút 258 zsidó főtisztviselőt és beosztottat azonnal eltávolított a szolgálathól.

MOZI

A SZERELEM BELESZÓL. (Az Apolló filmszínház bemutatója.) Erdekes amerikai darabot mutatott be kedden az Apolló mozgó, mely szinte szokatlan forma az amerikaiak számára. A filmben eltérően az eddigi szokásoktól, komoly problémákat is vetnek fel. Persze az átmenet nem egészen tökéletes, néhol a drámainak készülő ügynevezett „nagy jelenet“ komédiának sikerült. Ugyáztik a dráma tényleg nem az Újvilágiak számára való, mert a végén a rendező, a szövegíró egyáltalában nem éreznek lelkiismeretfurdalást, hogy a legnagyobb pszichikai valóságosságok árán is, de elérjék a „jó véget“. Katharin Hepburn nagyszerű volt és Gary Grant igen jól mozgott a szimpatikus amerikai vőlegény szerepében, de hiába, a szerelem beleszólt, s, sajnos, játékkukba a darab is. A filmet megelőző magyar hirdetőben már láttuk az Erdélyi bevonulásról szóló részleteket. A legújabb s minden magyar szívet megmozgató események bemutatását a közönség nagy lelkesedéssel fogadta.

A 13-AS HAZ. (A Vigaszínház mozgó bemutatója.) Kedden mutatta be a Vigaszínház mozgó új filmjét, „A 13-as hazát“. Ez a német bűnügyi film bővelkedik izgalomban. Egy titokzatos asszony szerelmi kalandjain keresztül egy gyilkosság bonyodalmai elevenednek meg. Ötletben gazdag fordulatokkal jut azután a mese a megoldásig, mely váratlanul a lehető legnagyszerűbben oldódik meg. — Olga Csehova finom játéka mellett kiemelkedik Petrovics Szevetiszlav, Hildebrand és Theodor Loos. Van ebben a filmben szerelem, bűn, izgalom és talán a kelleténél több rejtély. A filmet megelőzően „Hihetetlen furcsaságok“ címmel a világ érdekességeiből kapunk kóstolót. A magyar világhíradót kiegészítő különkiadásban láttuk a Kormányzó úr bevonulását Szatmárnémetibe és Nagyváradra, Nagyszerű volt.

Szövetkezeteink a nemzeti egység szóadójában

A szövetkezetek gazdasági jelentősége és szociális feladatai mellett kevés szó esik a szövetkezeteknek egy másik igen fontos hivatásáról és jellemvonásáról, amely pedig nem kevésbé jelentékeny, mint a gazdasági és szociális tevékenység és ez: a szövetkezésben rejlő hatalmas összetartó nemzeti erő, amely a legellenértékesebb felfogású embereket is egy táborba tömöríti. Ez az összetartó erő talán nem nagy dolog a nyugati államok szövetkezeti mozgalmában, ahol a polgárok nevelésükkel, természetükkel és lelki hajlandóságukkal fogva könnyen és szívesen olvadnak fel a közösség lövekeiben s ahol a szolidaritás gondolatának, az egységiségnek és társaséletnek físzletemlélté multja és virágzó jelene van. A haráti Németbirodalom iskolapéldáját mutatja a szövetkezeti gondolatnak, irányításával birodalmában virágzó szövetkezeti hálózat épült, munkálkodását gazdasági jólét követte! Sok más követendő példát tudnánk felsorolni, amelyek a szövetkezeti egységben rejlő erő eredményessége mellett tesznek bizonyosságot.

Sajnos, nálunk évszázados jelenség, hogy a magyarok nehezen tudnak egymásra találni, összefogni és közös alkotó gondolatban egyesülni. Mindenki más — más úton jár, más eszközökkel, más célokat kerget s a végén egymást okoljuk a bajokért és szerencsétlenségekért. Még mindig nem akarunk ráeszmélni, hogy egyedül a közös munkában való szövetkezés gondolata az, amely társadalmi állás-, foglalkozás- és rangkülönbség nélkül egy táborba tudja tömöríteni az egyenlenségre és szélhúzásra hajlamos magyarságot.

A szövetkezeti eszmének mélyeséges erkölcsi ereje és etikai tartalma, az altruista szövetkezeti szellem, amely gazdasági, kulturális és szociális téren egyaránt segítséget, támogatást, felemelkedést akar nyújtani az élet nehéz viszonyai között vergődő kisembereknek, megkapó és vonzó hatással van a társadalom minden rétegére. A szövetkezeti gondolat szebb, jobb és boldogabb életfeltételekhez igyekszik juttatni az egymagukban erőellen és tehetetlen kiszegizenciákat, érthető tehát, ha a szövetkezeti szervezkedés az egyetlen terepünk, ahol leomlanak a falak, amelyek az embereket egymástól elválasztják, átívelődik a szakadék, mely különböző társadalmi osztályok között tátong s elsimulnak az ellentétek, amelyek ékeket vernek a különböző foglalkozások közé.

Felbecsülhetetlen érték rejlik a szövetkezeti gondolatnak ebben az összefogó, összetartó és tömörítő erejében! Ez pedig két kötelességet ró mindazokra, akik a nemzet és a szövetkezetek ügyét szolgálják. Az egyik kötelesség az, hogy törekedjünk minden erővel a szövetkezeti mozgalom széleskörű megalapozására, a szövetkezeti gondolatnak minél intenzívebb népszerűsítésére, a szövetkezetek szociális tartalmának és altruista hivatásának kidomborítására, mert csak így érhetik el a magyar szövetkezetek a külföldi nagy szövetkezeti intézmények színvonalát. A másik feladat pedig az, hogy a szövetkezeti eszmében rejlő szolidaritást a nemzeti egység szolgálatába állítsuk.

Ma itt állnak országos szövetkezeteink friss és életrevidő vidéki hálózataikkal, túl a gazdasági válságokon, megnövekedett presztízzsel a régi Nagymagyarország új alapvetésénél. Ebből a munkából természetesen nemcsak kikérik, hanem ki is veszik a maguk részét.

MIKÓ GÁBOR,
a Tiszántúli Közeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet ügyvezető igazgatója.

FILM

A METRÓ FILMGYÁR budapesti képviselőinek vezetőjéről megírtuk, hogy elhagyta Budapestet. Most a reklámozást vezetőjét is kicserélték. Ez az átszervezés remélhetőleg meghozza azokat az eredményeket, amelyeket nemcsak az amerikai filmvállalat, hanem a magyar közönség is elvár. Az még egyelőre bizonytalan, hogy ki lesz a METRÓ budapesti képviselőjének tényleges vezetője.

MINDEN IZEBEN MŰLATSÁGOS és elragadóan kedves az „Egyszer élünk” című amerikai filmjáték, amelyben a nagy drámai filmsztár, Irene Duncet mint magávalragadó vígjátékszínésznőt látjuk viszont. Ünnepeket énekesnőt játszik, akit a nyakán élősködő lehelő családjától egy egészséges gondolkodású fiatal ember szabadít meg. Az ifjú Douglas Fairbanks játssza ezt a szerepet. A film minden kockájából sugárzik a humor és a pompás színészi játék.

SPORT

SPORTHÍREK

Az NB I. góllövölstáján még mindig Bene (BSZKRT) vezet, de nem egyedül, minthogy Zsengeller is hat gólt rúgott. Ötgólos: Finta, négygólosok: Berecz, Fazekas (DiMAVAG), Nagy (Tokod), Szabadkai (WMFC).

Erősen készülnek atlétáink a közeli finn-magyar válogatott viadalra. Hetek óta edzésben állanak a magyar atlétaválogatott keret tagjai, mert erős próbára fogja őket tenni a közelebbi lebonyolításra kerülő finn-magyar és a rákövetkező német-magyar atlétikai verseny. — Atlétáinkra rá is fér az edzés, mert ezideig nem valami biztató formát áruáltak el. Vasárnap már volt egy-két kiemelkedő teljesítmény. Egészen jó formát áruáltak el Harsányi 800-on és Szilágyi 3000-on. Nem lehetetlen, hogy a magyar csapatban szerepelni fog Kiss György is, a kolozsváriak nagyszerű középfutója.

Kijelölték a vasárnapi forduló játékvezetőit. Az NB I. legközelebbi fordulójában csaknem minden mérkőzésen egyenlő erejű csapatok mérkőzést játszanak. A JT kijelölték ezekben a mérkőzésekben játékvezetőit. Kispst—SalBTC: Rubint, Tokod—Szedeg: Ohernyák, Ujpest—Gamma: Nemeskéri, Szolnok—Elektromos: Kékesi, Haladás—DiMAVAG Ujvári, Ferencváros—Török: V. Antai, BSZKRT—WMFC: Boros Pál.

A Ferencváros panaszokdika a Diósgyőri játékkal, csak a három kapott góllal fájjalják. Szerintük az első kettő tévesen megítélt gól volt, de annál nagyobb elismeréssel szólnak a harmadikról, melyet Berecz löött 30 méterről. Mi ismerjük már ezt.

Turul SE—Kürtartás SE 7:1 (1:1) Góllövők: Pataki (4), Hegedüs (1), Varga (1), Bakó (1), illetve Kovács. A Turul-játékosok pénteken este 7 órakor összejövetelt tartanak. Vezetőség.

Közgazdaság

BÚZÁBAN IS VOLT ÜZLET A GABONATÖZSDÉN

A meginduló búzakínálat első jelét látják a gabonatözsdén abban, hogy háromszáz métermáza 78 kg-os búza került piacra, amelyet 22,35 pengős álmási áron adtak el. Árpából 750 métermáza kelt el; az árakat a kedden kiadott árkormánybiztsági rendeletnek megfelelően jegyezték. A magpiacon a borsóüzlet megállt; a mák két pengővel olcsóbbodott.

Búza: 78 kg-os 23,20.
Rozs: 71 kg-os 19,20.
Zab: 41 kg-os 21,10.
Árpa: Sörárpa, kiváló 26,20, elsőrendű 25,80, sörárpa 24,20, 68 kg-os ipari 22,40, 65—66 kg-os takarmány 20,40, közepminőségű takarmány 19,40.

Kukorica: Tiszántúli állomásról 24,60, egyéb állomásokról 23,55, ab Budapest közraktár 23,35.

A ferencvárosi sertesvásár összfelhajtása 298 darab Vásári állományból angol hússertesfelhajtás 2 darab. Az irányzat tartott. Árak: uradalmi zsirsertes páronként 340 kilogramon felül 144, szedettterítés I. 144, II. 142—144, öregsertés I. 144, exportzsír márkázott 206 fillér kilogramonként.

Debreceni állatvásár. Felhajtás szarvas marha 1950, eladás 659. Felhajtás 16 335 eladás 124. Árak élőszűly kilogramonként: Vágómarha jómínőségű 56—75, közepes 46—56, silány 36—48, borjú 62—90, növendék marha 45—68, tinó, ökör 65—85 fillér, fejős tehén 230—500 P, vágó ló 45—150 P, silány igásló 85—190 P, közepes igásló 195—330 P, jó igásló 350—500 P. Irányzat: lanya.

Debreceni Helyi Vasút. HIRDETMÉNY

Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy szeptember hó 10-től, keddtől kezdve, további intézkedésig, a Máv. pályaudvar—Nagyterdei vonalon az „1” és „2” irányjelző számmal ellátott villamos kocsik csak délelőtt 10 órától délután 4 óráig közlekednek. Délelőtt 10 óráig és délután 4 órától pedig minden villamos kocsit „1” irányjelző számmal ellátva a Vilmos császár-körúton át fog közlekedni. Debrecen, 1940 szeptember 9.

Az üzletigazgatóság

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál

Kiadja: Alföldi Sajtóvállalat Kft. Felelős kiadó: Balogh István

APRÓHIRDETÉSEK

Allást kereső nők

Gondozója lennék magánosnak, — vagy idős házaspárnak. Cím a kiadóban. 716

Allást kereső férfiak

Délutáni állást perfect gép- és gyorsíró vállal. Saját géppel is. Cím a kiadóban. 725

1000 pengőt biztosítékul adok, nős, 40 éves vagyok. Keresek bármilyen bizalmi állást P. Katona Jenő, Péterfia 56. Müllernémet. 718

Bútorozott szoba

Különbejárattú kényelmes nagy parkettes bútorozott szoba kiadó. Kossuth-u. 60. Keresztépület. 717

Kiadó lakás 3-4-5 szobás

Utcai földszinti 5-szobás lakás azonnal kiadó. Kossuth-utca 22. 719

Ajánlat

FERFI felöltő- és öltönyzövek, minden hozzávaló, férfi divatsport és galléros ingek olcsó árban.

Petriknél

Szent Anna-u. 5. sz.

Teljes ellátás

KET KOZEPISKOLÁS fiam részére teljes ellátást keresek. Címét a kiadóhivatalba kérem leadni. 696

Középiszkolás

kislányt úricsalád teljes ellátásra elfogad villamos megállóban. Villamos bérletrel is gondoskodik. Magos Györgyter 21., kapu alatt jobbra. 531

Társ

Intelligens, komoly, megbízható 2 szobátársat (fiatalembert) keresek azonnalra. Kigyó-u. 27. 319

Kereslet

Gyermekkerékpárt megvételre keresek. Mitrovics ügyvéd, Hunyadi-utca 5. 725

Újmeztű

igazolványos képek Berzéké fényképész-mester, fotókereskedőnél, Piac-u. 38. 1225

Vennék

jókarban lévő női kerékpárt. József kir. hg. u. 16. Iroda. D. n. 3-ig. Ny

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

Egyszobás, konyhás lakást azonnalra keres biztos fizetéses. Borsoss, Hajnal-u. 13. Jutalmazással. 750

Bútor

Eladó egy festett hálószobabútor Vargakert-utca 11. szám alatt. 223

Ebédlőszekrény

márványlappal, hozzávaló asztallal és bőrhúzó székkel, mind kitéhető állapotban, olcsón eladó. Dobozi-utcai bérház, B. földsz. 3. Ny.

Hálószobák,

ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorüzletében. Jó minőségű előnyös árak. Részletre is Hunyadi-utca 2. sz. alatt 1439

Modern

konyhaberendezés olcsón kapható Szerb asztalosnál. Hatvan-u. 48. Ny.

Autó-motor kerékpár

Üzemképes Citroen személyautó eladó. Fehértói, Dégenfeld-ter. Ny.

Birtokbérlet

Felesbe kiadó 58 hold föld Halápon. — Budai Ezsaiás uccából nyíló Tarr-u. 3. 715

Eladó föld

Eladó Ebesen 21, Ondódon 13 hold föld és Pozsonyi-út 5/A. számú ház. Értekezhetni délután 3—6 között Teleki-u. 86. 734

Eladó ház hely

Központi Egyetemmel szemben, — ideális helyen villatelek eladó. Értekezni Piac-u. 77. Dr. Széll, I. em. 1537

Népfürdő

mellett, közvetlenül a Kassa-úton közművekkel ellátott házhelyek eladók Értekezni Bőszörményi Béla ügyvédnél, Piac-u. 70. szám. 580

300 □-öles

szép gyümölcsös telek eladó 3800 pengőért. Szent-tina-utca 4. Kisállomás mellett. 558

Eladó ház

Margit-utca 12. sz. ház eladó. Vagy kiadó kisebb gyümölcsös. 730

Eladó

egy családi kertés ház mellékkelhelyiségekkel. — Branyiszko-u. 12. Nyúlasi Rókkantelep. 703

Családi ház

300 □-öles telekkel, istállal eladó Pozsonyi-út 20. Ny.

ELADÓ

Budai Ezsaiás-utca 51. számú kétszobás, előszobás, kényelmes, családi ház. 744

Eladó állatok

3 drb. angol sertés, 1 éves, sovány, eladó. Kis-u. 8. sz. Köntöskert. Ny.

Különféle

IV. osztályú polgári iskolai könyvek eladók. Kút-utca 74. sz. 4. ajtó. F.

Zöldesszürke

raglán férfikabát eladó. Komlóssy-út 15. 657

Eladó ingóság

Eladó 5 darab 700×21 méretű abroncos gumí. Kovács Mihály, Szent Anna-utca 36. 751

Ocska

ablakok, ajtók, rollós kiskapuk, nagy kapu, vízvezetékcsatlakozók, gerendák, favödör, lépcsőfák, Wertheim szekrény, lécek, deszkák, diófűrők, fűrészpor, forgács eladó. „Turul” faterlepen, Bőszörményi-út 2. 752

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén. Igazgató: Somogyi Gábor.

Német katonák gondozzák lovaikat. Foto: R. D. V.

